

Številka: 0070-4/2023
Ljubljana, dne 21. 4. 2023
EVA: 2023-2611-0031
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu (skrajšani postopek) – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
<p>Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne pod točko sprejela naslednji sklep:</p> <p>»Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu (EVA 2023-2611-0031) in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku.«.</p> <p style="text-align: right;">Barbara Kolenko Helbl generalna sekretarka</p>
Prejmejo:
<ul style="list-style-type: none">– Državni zbor Republike Slovenije,– Ministrstvo za zdravje,– Ministrstvo za finance,– Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,– Ministrstvo za solidarno prihodnost,– Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj,– Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
<p>Predlaga se obravnava zakona po skrajšanem postopku skladno s 143. členom Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US in 111/21), saj gre pri sprejemu predlaganih sprememb Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO in 196/21 – ZDOsk; v nadaljevanju: ZSV) za manj zahtevne spremembe.</p> <p>Predlagajo se spremembe, ki so nujno potrebne, zaradi sprejetja Programa evropske kohezijske politike za obdobje 2021-2027 (v nadaljnjem besedilu: Program). Z namenom spodbujanja socialnega vključevanja oseb, izpostavljenih tveganju revščine ali socialni izključenosti, vključno z najbolj ogroženimi osebami in otroki (ESS+) bodo podprti ukrepi.</p>

Sofinanciranje ciljev Programa je predvideno iz evropskih skladov, pri čemer je zaradi odsotnosti pravne podlage, nujna njena določitev na zakonski ravni. Skladno z izvajanjem ukrepov se uredijo tudi pravne podlage za zbiranje podatkov, v luči novo sprejetega Zakona o varstvu osebnih podatkov. Uvaja pa se tudi inšpekcijski nadzor nad strokovnostjo izvajanja navedenih ukrepov.

Ena izmed sprememb, ki se predlaga, se nanaša na kadrovske problematiko glede zaposlitev na področju socialnega varstva. Centri za socialno delo namreč že vrsto let opozarjajo, da se kadrovska struktura ne veča skladno s povečanim obsegom dela.

Manjše spremembe so vezane na delitev pristojnosti med Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in novoustanovljenim Ministrstvom za solidarno prihodnost, skladno z 38.c členom Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21, 153/22 in 18/23) ter uskladitvijo z Zakonom o dolgotrajni oskrbi.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- mag. Barbara Goričan, v. d. generalne direktorice Direktorata za socialne zadeve
- Renata Brdar Tomažinčič, vodja sektorja za razvoj storitev in programov

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Pri pripravi predloga zakona zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Luka Mesec, minister
- Dan Juvan, državni sekretar
- Mateja Nagode, v.d. generalne direktorice Direktorata za starejše in deinstitucionalizacijo
- mag. Barbara Goričan, v.d. generalne direktorice Direktorata za socialne zadeve
- Klemen Jerinc, vodja sektorja za upravljanje izvajalskih organizacij
- Renata Brdar Tomažinčič, vodja sektorja za razvoj storitev in programov

5. Kratek povzetek gradiva:

Predlaga se sprememba Zakona o socialnem varstvu z namenom urejanja pravne podlage za zagotavljanje izvajanja ukrepov, sofinanciranih iz evropskih skladov, upoštevajoč sklenjene dogovore v Programu. Zaradi kadrovskega deficita na področju poklicev v socialnem varstvu se predlaga sprejetje pravne podlage za kadrovske štipendiranje. Ureja se še nekaj določb zakona, v zvezi s katerimi so nujno potrebne uskladitve, posodobitve, zaradi jasnosti in ustreznosti opravljanja strokovnega dela na področju socialnega varstva.

Upoštevajoč določbe Zakona o državni upravi, ki je del pristojnosti na področju socialnega varstva prenesel na Ministrstvo za solidarno prihodnost, so potrebni določeni popravki ter vsebinske uskladitve glede na prenesena področja dela. Tako se ureja institucionalno varstvo in področja starejših, ki jih ureja Zakon o dolgotrajni oskrbi.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja:	DA/NE

	<ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	
--	--	--

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

Predlog zakona bo imel finančne posledice za državni proračun. Ocena potrebnih finančnih sredstev, ki ne bodo nova finančna sredstva, temveč bodo zagotovljena s prerazporejanjem znotraj obstoječih sredstev, znaša 700.000,00 EUR. Gradivo nima posledic za druga javna finančna sredstva.

V zvezi s predlaganimi spremembami, novim 7. razdelkom ZSV, in sicer od 75.a do 75.g člena ZSV, ki ureja podeljevanje kadrovskih štipendij za študente, ki se izobražujejo v študijskem programu za pridobitev izobrazbe socialni delavec, skladno z 69. člena tega zakona, bo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti namenilo štipendije v skupni ocenjeni vrednosti 700.000,00 EUR.

Finančna sredstva iz naslova podeljevanja kadrovskih štipendij, ki jih predvideva predlog zakona, so bila načrtovana ob pripravi proračuna za leti 2023 in 2024.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				

II. Finančne posledice za državni proračun

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	2611-11-0005 Štipendije sklada za razvoj kadrov in štipendije	9642 Štipendije sklada za razvoj kadrov in štipendije		700.000,00 EUR

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR				
/				
8. Predstavitev sodelovanja javnosti:				
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:			DA/NE	
/				
9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:			DA/NE	
10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:			DA/NE	
Luka Mesec minister				
Priloga: - predlog sklepa Vlade RS, - predlog zakona.				

Datum:
Številka:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne ... sprejela naslednji sklep:

»Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu (EVA 2023-2611-0031) in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku .«.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za finance,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu – skrajšani postopek

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Namen sistema socialnega varstva v Sloveniji je posameznikom in družinam omogočiti socialno varnost in socialno vključenost. Dolgotrajna socialna izključenost in revščina lahko namreč pustita trajne posledice, tako posamezniku in družini kot tudi družbi, in se medgeneracijsko prenašata. Naloga države je, da skrbi za socialno varnost, zaščito in vključenost družin, posebej otrok in starostnikov ter z različnimi mehanizmi preprečuje oziroma zmanjšuje tveganje revščine. Posebej pomembne so različne oblike pomoči (storitve, programi, socialni transferji ipd.), ki morajo biti kakovostne, široko dostopne in raznovrstne.

Za doseglo zmanjšanja števila oseb, ki tvegajo socialno izključenost in revščino, ki je sestavni del socialne izključenosti, je treba pripraviti ustrezne ukrepe za boj proti revščini in socialni izključenosti, skrbeti za stalen razvoj sistema socialne varnosti in zaščite s posebnim poudarkom na novostih in hitrem prilagajanju trenutnim potrebam socialne varnosti in zaščite, krepiti zmogljivosti izvajalcev socialne zaščite z izobraževanjem in usposabljanjem, zlasti pri prepoznavanju potreb posameznikov in družin, zagotoviti učinkovito sodelovanje institucij za socialno zaščito, Zavoda za zaposlovanje, nevladnih in humanitarnih organizacij, socialne ekonomije ter lokalnih skupnosti in zagotoviti multidisciplinarni pristop pri oblikovanju politike in ukrepov, ki združuje finančne in socialne strokovnjake – kot tudi organizacije, ki te ukrepe izvajajo. Dosedanji člani med 79.č in 79.h so podrobneje opredeljevali poskusno izvajanje socialno varstvene dejavnosti. V okviru specifičnega cilja Programa: Spodbujanje socialnega vključevanja oseb, izpostavljenih tveganju revščine ali socialni izključenosti, vključno z najbolj ogroženimi osebami in otroki (ESS+) bodo podprti ukrepi, ki bodo osredotočeni na: programe socialnega vključevanja, ukrepe socialnega vključevanja oseb s posebnimi potrebami, izvajanje ukrepov mreže večgeneracijskih centrov ter večnamenskih romskih centrov, izvajanje različnih aktivnosti na področju zaprtih oseb in oseb v probaciji, ukrepe za izboljšanje integracije priseljencev v izobraževalni sistem. Sofinanciranje navedenih specifičnih ciljev Programa je predvideno iz evropskih skladov, zaradi česar je potreben sprejem ustrezne pravne podlage na zakonski ravni. Zaradi izvajanja ukrepov na področju socialnega varstva, ki so sofinancirana iz evropskih skladov, se uredi pravna podlaga, ki zagotavlja izvajanje ukrepov in črpanje sredstev ter na ta način omogoča socialno varnost in socialno vključenost državljanov in drugih prebivalcev Republike Slovenije. V Zakonu o socialni varnosti se v ta namen vsebina glede izvajanja ukrepov sprejetih v Programu normativno uredi. Skladno z izvajanjem ukrepov se uredijo tudi pravne podlage za zbiranje podatkov, v luči novo sprejetega Zakona o varstvu osebnih podatkov.

Centri za socialno delo so osrednja institucija na področju socialnega varstva. Že vrsto let opozarjajo na kadrovske podhranjenosti, ki je med drugim posledica vedno novih nalog zaradi sprememb področne zakonodaje, kadrovska struktura pa se ni večala skladno s povečanim obsegom dela. Posledica takšnega stanja je, da uporabnikom ne morejo zagotoviti izvajanja storitev na enaki ravni, saj je kadrovska zasedenost na centrih za socialno delo različna tako glede na ustreznost delež zaposlitvev na posameznem centru kakor tudi glede na izobrazbeno strukturo (smer izobrazbe). Iz izračuna potrebnega dodatnega kadra na centrih za socialno delo, pripravljenega leta 2018, izhaja 81,63-odstotna kadrovska zasedenost. Z dodatnimi 73 zaposlitvami v letu 2019 se je odstotek kadrovske zasedenosti na centrih

za socialno delo skupaj povečal na 87,16 %, med posameznimi centri za socialno delo pa je razpon od 81,36 % do 99,10 % strokovnih delavcev, potrebnih za opravljanje vseh zakonsko predpisanih socialnovarstvenih storitev, javnih pooblastil in nalog po zakonu. Zaradi različnih pristopov CSD in različnih potreb na terenu prihaja tudi do različne zagotovitve storitev za posamezne uporabnike. Glede na navedeno je eden izmed pomembnih dejavnikov zagotavljanja kadrov s podeljevanjem kadrovskih štipendij študentom, ki se jim po opravljenem študiju omogoči opravljanje pripravništva in pristop k strokovnemu izpitu ter naposled tudi zaposlitev in dijakom, ki se jim po opravljenem šolanju omogoči zaposlitev z izobrazbo potrebno za izvajanje socialnovarstvene storitve institucionalnega varstva. Spodbujanje k študiju in usmerjanje k strokovnemu delu z najbolj ranljivimi skupinami ljudi, je pomemben korak k manjšanju deficita na tem področju dela. Glede na pomanjkanje strokovnega kadra in ob upoštevanju načela ekonomičnosti postopkov, ko je postopek treba voditi hitro, s čim manjšimi stroški in čim manjšo zamudo za stranke in druge udeležence v postopku, vendar tako, da se preskrbi vse, kar je potrebno, da se lahko pravilno ugotovi dejansko stanje, zavarujejo pravice in pravne koristi stranke ter izda zakonita in pravilna odločba, kot načelo samostojnosti pri odločanju, torej organ vodi upravni postopek in odloča v upravnih zadevah samostojno v okviru in na podlagi zakonov, podzakonskih predpisov, predpisov lokalnih skupnosti in splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, se je izkazalo, da je potrebna sprememba v zakonu. Uradna oseba namreč samostojno opravlja dejanja v upravnem postopku in v tem okviru ugotavlja dejstva in okoliščine ter na podlagi ugotovljenih dejstev in okoliščin uporablja predpise oziroma splošne akte, izdane za izvrševanje javnih pooblastil. V praksi se je namreč naredil odstop od navedenih zakonskih določb v primeru, ko se hkrati z vodenjem postopka o pravici do znižanju plačila za programe vrtcev in državni štipendiji vodi tudi postopek o pravici do denarne socialne pomoči, o pravici do varstvenega dodatka, o pravici do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, o pravici do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje ali o subvenciji najemnine, kar je vodilo do spremembe na zakonski ravni.

V skladu z Zakonom o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21, 153/22 in 18/23) Ministrstvo za solidarno prihodnost poleg nalog na področjih stanovanjske politike, dolgotrajne oskrbe, deinstitutionalizacije starejših, ekonomske demokracije in dolgožive družbe opravlja tudi naloge na področju socialnega varstva v delu, ki se nanaša na institucionalno varstvo, pomoč družini na domu, vodenje in varstvo ter zaposlitve pod posebnimi pogoji. V ta namen je v Zakonu o socialnem varstvu treba storitve natančneje razmejiti.

65. člen ZSV določa institucionalno varstvo v drugi družini, ki se je razvilo predvsem v primerih, ko so uporabniki s posebnimi potrebami po zaključenem rejništvu želeli ostati v rejniških družinah. Nadalje pa so se za to obliko institucionalnega varstva začele odločati tudi starejše osebe in invalidi. Tako je določene posamezne storitve v okviru javne službe lahko opravlja rejnik ali tretja oseba, če je za te storitve sklenil pogodbo s centrom za socialno delo. Ker centri za socialno delo ne nudijo institucionalnega varstva, se predlaga, da se tovrstna pogodba sklene z izvajalcem iz javne mreže.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE

2.1. Cilji

Ključni cilj predloga sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu je upoštevanje specifičnih ciljev, ki so sprejeti s Programom, zaradi katerih je potreben sprejem ustrezne pravne podlage. Ti bodo omogočili izvajanje ukrepov na področju socialnega varstva, ki so skladno z evropsko politiko sofinancirani iz evropskih skladov. Na ta način se omogoča socialna varnost in socialna vključenost državljanov in drugih prebivalcev Republike Slovenije. Skladno z izvajanjem ukrepov se uredijo tudi pravne podlage za zbiranje podatkov.

V okviru specifičnega cilja ESO4.8 bodo z ukrepi naslovljena predvsem naslednja področja:

- spodbujanje socialnega vključevanja oseb, izpostavljenih tveganju revščine ali socialne izključenosti z

identificiranimi ovirami pri vstopanju na trg dela: izvajali se bodo programi socialne aktivacije za dvig socialnih, funkcionalnih in delovnih kompetenc za osebe iz ciljnih skupin dolgotrajno brezposelnih, prejemnikov denarne socialne pomoči, začasno nezaposljivih, migrantov, ipd., ki se soočajo s kompleksno socialno problematiko, ki jih ovira pri vstopu na trg dela; program učnih delavnic, katerega namen je vključevanje ranljivih ciljnih skupin v okolje socialnega podjetništva in razvoju dejavnosti in zaposlovanja v obstoječih socialnih podjetjih ter program PUM-O, ki je namenjen mlajšim odraslim NEET, ki potrebujejo aktivno reševanje problematike za vključitev nazaj v šolanje ali vstop na trg dela;

•ukrepi za podporo izvajanju lažjega prehoda mladih s posebnimi potrebami na trg dela preko različnih oblik pomoči, saj imajo mladi s posebnimi potrebami zaradi primanjkljajev težave pri prehodu na naslednji nivo izobraževanja ali na trg dela, zato potrebujejo dodatno vzpodbudo s strani strokovnih delavcev. Ukrep je komplementaren z ukrepom hitrejši vstop mladih na trgu dela, ki se bo izvajal v okviru NOO, ter z ukrepi na področju socialne vključenosti otrok s posebnimi potrebami v okviru ESO4.11;

•izvajanje izobraževanj za zaprte osebe za pridobitev srednješolske izobrazbe in kvalifikacij, prekvalifikacije in nadaljnjo poklicno usposabljanje, izvajanje programov nacionalnih poklicnih kvalifikacij ter drugih neformalnih programov usposabljanja in izobraževanja za zaprte osebe. Ukrep omogoča hitrejšo vključevanje na trg dela po prestani kazni zapora;

•zaposlovanje, usposabljanje in spodbujanje socialne vključenosti pripadnikov ranljivih družbenih skupin na področju kulture, pri čemer se bo med drugim upoštevalo načelo enakih možnosti, s čimer se bo preprečeval zdrs v socialno izključenost. Gre za ukrepe, ki po svoji naravi nimajo predvidljivega negativnega vpliva na okoljske cilje, ki bi bil povezan z neposrednimi in primarnimi posrednimi učinki ukrepa v življenjskem ciklu oz. je ta vpliv nepomemben, zato so skladni z načelom DNSH.

S spremembo Zakona o socialnem varstvu se zasleduje cilje, ki so sprejeti v Resoluciji o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2022-2030 (ReNPSV22-30), in sicer izboljšanje razpoložljivosti in pestrosti ter zagotavljanje dostopnosti in dosegljivosti storitev in programov:

1. zagotavljanje mrež raznolikih storitev in programov, ki so povezani, komplementarni in delujejo skladno z načeli in vodili te resolucije (so dostopni enakomerno po vsej Sloveniji pod enakimi finančnimi in strokovnimi pogoji, razpoložljivi, dosegljivi vključno z možnostmi uporabe sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije; so usmerjeni predvsem v skupnostne oblike dela);
2. spodbujanje in razvoj ter uvajanje inovativnih pristopov na področju javnih, razvojnih, eksperimentalnih in dopolnilnih programov socialnega varstva, prednostno zasnovanih na konkretnih potrebah uporabnikov (denimo bivalne enote, krizne nastanitve, delo z uporabniki s kompleksnimi stiskami in pridruženimi težavami v duševnem zdravju, podpora osebam z demenco, njihovim družinskim članom in oskrbovalcem);
3. vzpostavitev celostnih in kakovostnih storitev za posameznega uporabnika;
4. umeščanje javnih socialnovarstvenih programov v javno mrežo kot oblika skupnostnih storitev oziroma skupnostne podpore;
5. zagotavljanje sodelovanja države, lokalnih skupnosti, uporabnikov in izvajalcev pri definiranju mreže javnih storitev in programov v lokalni skupnosti;
6. sodelovanje pri uvedbi enotnega sistema dolgotrajne oskrbe s povezanimi zdravstvenimi in socialnimi storitvami za vse, ki potrebujejo dolgotrajno oskrbo; ob tem razvoj dodatnega sistema socialne oskrbe za osebe, ki ne bodo dosegale vstopnega praga za pridobitev pravic iz dolgotrajne oskrbe;

7. izboljšanje informiranja in ozaveščanja potencialnih uporabnikov o možnostih za vključitev v storitve in programe;

8. zagotavljanje pluralnosti in pestrosti izvajalcev storitev in programov ter poudarek na spodbujanju vključevanja prostovoljcev.

Pomemben cilj, ki ga sprememba zakona zasleduje, je zakonsko urediti pravno podlago za dodeljevanje kadrovske štípendij za dijake in študente, ki se izobražujejo na področju socialnega varstva. Gre za velik poklicni deficit, zaradi česar je nujno pristopiti k spremembam oziroma spodbujanju, da se zagotovi dodatne kadre. Za socialno delo je nujno potreben osebni stik, individualna obravnava, da se lahko prepoznajo stiske ljudi in razlike med ljudmi. Z dodatno spodbudo in v obliki podeljevanja kadrovske štípendij in ozaveščanje mladostnikov glede delovnega področja socialnega varstva se stremi k ustvarjanju kadra, ki bo imelo potrebna znanja za delo z ranljivimi skupinami oseb.

2.2. Načela

Osnovna načela za izvajanje sistema socialnega varstva v Republiki Sloveniji so zagotavljanje človekovega dostojanstva in socialne pravičnosti, spoštovanje človekovih pravic, zagotavljanje enakih možnosti za vse, spoštovanje raznolikosti, zagotavljanje socialne vključenosti, spodbujanje prostovoljstva in solidarnosti, krepitev moči posameznikov in skupin z namenom preprečevanja in blaženja socialnih stisk, spodbujanje medgeneracijske povezanosti, spoštovanje osebne samostojnosti, ki vključuje svobodo izbire, spodbujanje neodvisnosti posameznikov ter omogočanje individualizirane celostne podpore in pomoči ter soustvarjanja ustreznih rešitev ob izzivih, s katerimi se srečujejo ljudje.

Sam Zakon o socialnem varstvu temelji na naslednjih načelih:

1. *Načelo univerzalnosti* pomeni, da je vsaki zavarovani osebi pod pogoji iz tega zakona omogočen dostop do pravic iz socialne varnosti.
2. *Načelo solidarnosti* pomeni, da vsak prispeva v skladu s svojimi ekonomskimi zmožnostmi in koristi socialnovarstvene pravice v skladu s svojimi potrebami.
3. *Načelo enakosti* pomeni enako dostopnost, uporabo in kakovost razpoložljivih socialnovarstvenih storitev za enake potrebe, ne glede na spol, starost, raso, vero, etnično pripadnost, gmotno stanje, družbeni položaj, sposobnosti plačila ali druge osebne okoliščine.
4. *Načelo enake dostopnosti in proste izbire oblik* pomeni, da so storitve DO geografsko in finančno dostopne, vsebina pravic in postopki uveljavljanja upravičenosti so vnaprej znani, uporabnik pa lahko glede na svoje značilnosti in potrebe izbira ustrezno obliko socialnovarstvene storitve.
5. *Načelo kakovosti* pomeni obravnavo, ki je v skladu z obstoječim znanjem in standardi, varna, učinkovita, gospodarna, osredotočena na uporabnika, pravočasna in enaka za enake potrebe ter ki upošteva značilnosti in potrebe posameznika.

S tem zakonom se celovito ureja institucionalno varstvo v drugi družini, ki je del osnovnega zakona in zasleduje navedena načela, dodatnih načel pa ta zakon ne zasleduje.

Predlagane spremembe in dopolnitve zakona ne spreminjajo temeljnih načel veljavnega zakona. Izražena so zlasti načela učinkovitosti delovanja organa, enake obravnave in sorazmernosti. Poudarjeno je zlasti načelo jasnosti in določnosti, ki omogoča spoštovanje pravne države in človekovih pravic v socialnovarstvenih postopkih.

2.3. Poglavitne rešitve

S spremembo Zakona o socialnem varstvu se glede ukrepov na področju socialnega varstva se zagotovijo jasna in nedvoumna določila, na podlagi katerih se lahko na področju posameznih regij v Sloveniji izvajajo ukrepi financirani iz evropskih skladov, in sicer socialna aktivacija z namenom

približevanja trgu dela, posodobitev sistema socialnega varstva, okrepljena mreža večnamenskih romskih centrov, programi socialnega vključevanja, večgeneracijskih centrov, zagotovitev bivalnih enot, namenjenih začasnemu reševanju stanovanjskih potreb ranljivih ciljnih skupin in zagotavljanje hrane najbolj ogroženih in krepitev spremljevalnih ukrepov.

Pomembno vlogo v tem okviru imajo ukrepi na področju socialnega varstva, in sicer storitve, predvsem pa programi (zlasti na področju duševnega zdravja, preprečevanja nasilja in tveganega vedenja za psihosocialno dobrobit in zdravje posameznika, socialne integracije ranljivih skupin, krepitev medgeneracijskega sodelovanja, vključenosti Romov, povečevanja solidarnosti in krepitev prostovoljskega dela, učenja veščin vzpostavljanja in ohranjanja socialne mreže), poleg teh pa tudi vse politike in ukrepi, ki izboljšujejo materialno blaginjo ljudi in preprečujejo oziroma zmanjšujejo materialne stiske, na nastanek katerih posameznik ni mogel vplivati.

Spremenjena družbena razmerja zahtevajo razmislek o možnih načinih razvoja in prilagajanja socialnovarstvenega sistema tako, da bo ta omogočal hiter in učinkovit odziv na potrebe ljudi ter zagotavljal močno varnostno mrežo za posameznike in družine v ranljivih situacijah.

Upoštevajoč Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2022-2030 (ReNPSV22-30), ki določa usmeritve za delovanje in razvoj sistema socialnega varstva v navedenem obdobju in opredeljuje osnovna izhodišča za delovanje in razvoj sistema, določa cilje in aktivnosti za doseg te ciljev, določa razvoj storitev in programov socialnega varstva vključno s cilji do leta 2030, opredeljuje način izvajanja in spremljanja izvajanja resolucije in opredeljuje vire (kadrovske in finančne) za izvajanje ciljev resolucije ter načrtovan razvoj storitev in programov, se spreminja v tej luči tudi Zakon o socialnem varstvu, ki zakonsko opredeljuje izvajanje predlaganih ukrepov.

Z zagotavljanjem kadrovskih štipendij opredeljenih v Zakonu o socialnem varstvu se omogoči izobraževanje, usposabljanje in krepitev moči strokovnih delavcev, ki delujejo na področju socialnega varstva, z namenom poenotenja in izboljšanja kakovosti delovanja v praksi, kar bo na področju socialnega varstva zagotovilo večjo kakovost in uspešnost.

Z namenom natančnejše ločitve storitve pomoč družini in večje preglednosti, jo delimo na pomoč družini za dom, pomoč družini na domu in socialni servis.

S spremembo tretjega odstavka 16. člena natančneje opredelimo, da so osebe v institucionalnem varstvu lahko vključene v program vzgoje in izobraževanja po posebnem zakonu do 26. leta starosti (pred tem so bili na tem mestu navedeni zgolj otroci in mladoletniki). S tem izenačujemo vse otroke, mladostnike in odrasle do 26. leta v Sloveniji, ki imajo pravico do šolanja do 26. leta starosti.

Pri družinskem pomočniku jasneje opredelimo omejitve dedovanja upravičenca do družinskega pomočnika in rok prenehanja pravice do delnega plačila za izgubljeni dohodek, ker datum dokončnosti ni določljiv rok in tudi ni ustrezen.

Zakon o dolgotrajni oskrbi je spremenil vsebino drugega odstavka 52. člena ZSV, po katerem so do spremembe, varstveno delovni centri lahko izvajali tudi institucionalno varstvo odraslih duševno in telesno prizadetih oseb, poleg drugih storitev. S spremembo tega člena vračamo stanje pred sprejemom ZDOsk, saj bodo s spremembami ZSV varstveno delovni centri spet izvajalci socialnovarstvenih storitev, med njimi tudi institucionalnega varstva.

Nadalje opredelimo, da zavod za usposabljanje opravlja tudi storitve za odrasle osebe z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju ter širimo nabor storitev, ki jih zavod za usposabljanje lahko opravlja. Do sedaj je zakon določal, da zavod za usposabljanje opravlja le institucionalno varstvo otrok in mladoletnikov z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju po tretjem odstavku 16. člena tega zakona. S spremembo zakona natančneje opredeljujemo krog upravičencev do storitve in s tem

izenačujemo vse otroke, mladostnike in odrasle do 26. leta v Sloveniji, ki imajo pravico do šolanja do 26. leta starosti. Zavod za usposabljanje tako opravlja institucionalno varstvo za otroke, mladostnike in odrasle osebe do 26. leta starosti po tretjem odstavku 16. člena tega zakona, opravlja pa tudi institucionalno varstvo za odrasle osebe po prvem odstavku 16. člena tega zakona. Za odrasle osebe z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju opravlja tudi storitev vodenja in varstva ter organizira zaposlitev pod posebnimi pogoji. Poleg navedenih storitev lahko opravlja tudi storitev pomoči na domu in posebne oblike priprav na zaposlitev.

Na pobudo Službe za notranjo revizijo, z namenom razmejitev javne službe od tržne dejavnosti socialnovarstvenih zavodov, dodajamo nov 61.a člen, s katerim opredelimo, da se prodaja izdelkov in storitev ne šteje za tržno dejavnost, saj je sestavni del osnovne dejavnosti in je namenjena ohranjanju znanj in sposobnosti uporabnikov socialnovarstvenih zavodov.

S sprejemom Zakona o dolgotrajni oskrbi se je vzpostavil sistem dolgotrajne oskrbe, znotraj katerega lahko delujejo tudi socialne službe, zato 80. člen, ki določa delovanje socialnih služb znotraj drugih sistemov, širimo s področjem dolgotrajne oskrbe.

S spremembo 98. in 100. člena bolj jasno opredelimo, da se storitev institucionalnega varstva za otroke in mladostnike do 18. leta starosti, ki so vključeni v program vzgoje in izobraževanja, financira iz proračuna.

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom Republike Slovenije, s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in pravom Evropske unije.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA SREDSTVA

Predlog zakona bo imel finančne posledice za državni proračun, ki so ocenjene na okoli 700.000,00 EUR. Gradivo nima posledic za druga javna finančna sredstva.

V zvezi s predlaganimi spremembami novim 7. razdelkom ZSV, in sicer od 75.a do 75.g člena ZSV, ki ureja podeljevanje kadrovske študentske štipendije študentom, ki se izobražujejo za opravljanje poklica socialni delavec v dejavnosti socialnega varstva, bo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti namenilo študentske štipendije v skupni ocenjeni vrednosti 700.000 EUR.

Finančna sredstva iz naslova nakupa opreme, ki jo predvideva predlog zakona, so bila načrtovana ob pripravi proračuna za leti 2023 in 2024.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG TEGA ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu ne prinaša novih finančnih posledic.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravom Evropske unije.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic:

a) V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.

b) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Predlagane spremembe bodo omogočile dodatno pomoč in podporo ranljivim skupinam prebivalstva z namenom preprečevanja in reševanja socialne problematike posameznikov, družin in skupin prebivalstva in zmanjševanja števila ljudi, ki so izpostavljeni tveganju revščine ali socialni izključenosti. S pomočjo kadrovske štipendije se bo zagotovilo zadostno in ustrezno kadrovske zmogljivost za področje socialnega dela, z namenom reševanja kadrovske težave, ki se v praksi pojavljajo na socialnem področju. Predlagane spremembe bodo pozitivno vplivale na socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Za zagotovitev učinkovitega izvajanja tega zakona bo predlagatelj izvedel ustrezna usposabljanja ter ciljnim skupinam in širši javnosti predstavil novosti.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje tega zakona bo spremljalo ministrstvo, pristojno za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti ter ministrstvo, pristojno za institucionalno varstvo, pomoč družini na domu, vodenje in varstvo ter zaposlitve pod posebnimi pogoji.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Druge tovrstne okoliščine niso podane.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA (OSEBNO IME IN NAZIV FIZIČNE OSEBE ALI FIRMA IN NASLOV PRAVNE OSEBE)

Pri pripravi predloga zakona ni sodeloval zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Luka Mesec, minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Simon Maljevac, minister za solidarno prihodnost
- Dan Juvan, državni sekretar
- Mateja Nagode, v.d. generalnega direktorja Direktorata za starejše in deinstitucionalizacijo
- mag. Barbara Goričan, v.d. generalna direktorica Direktorata za socialne zadeve
- Klemen Jerinc, Vodja sektorja za upravljanje izvajalskih organizacij
- Renata Brdar Tomažinčič, Vodja sektorja za razvoj storitev in programov

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO in 196/21 – ZDOsk) se v 11. členu v prvem odstavku 4. točka spremeni tako, da se glasi: »pomoč družini za dom,« in dodata novi 5. in 6. točka, ki se glasita:

»5. pomoč družini na domu, 6. socialni servis,«.

Dosedanje 5., 6. in 7. točka postanejo 7., 8. in 9. točka.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Storitve iz od 1. do 4. točke in 6. točke prejšnjega odstavka se izvajajo po normativih in standardih, ki jih predpiše minister, pristojen za socialno varstvo, storitve iz 5., 7. in 8. točke prejšnjega odstavka pa se izvajajo po normativih in standardih, ki jih predpiše minister, pristojen za institucionalno varstvo, pomoč družini na domu, vodenje in varstvo ter zaposlitve pod posebnimi pogoji.«.

2. člen

Besedilo 15. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Pomoč družini za dom obsega strokovno svetovanje in pomoč pri urejanju odnosov med družinskimi člani ter pri skrbi za otroke in usposabljanje družine za opravljanje njene vloge v vsakdanjem življenju.«.

3. člen

Za 15. členom se dodata se nova 15.a in 15.b člen, ki se glasita:

»15.a člen

Pomoč družini na domu obsega socialno oskrbo upravičenca v primeru invalidnosti, starosti ter v drugih primerih, ko socialna oskrba na domu lahko nadomesti institucionalno varstvo.

15.b člen

Socialni servis obsega pomoč pri hišnih in drugih opravilih v primeru otrokovega rojstva, bolezni, invalidnosti, starosti, v primeru nesreč ter v drugih primerih, ko je ta pomoč potrebna za vključitev osebe v vsakdanje življenje.«.

4. člen

Tretji odstavek 16. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Institucionalno varstvo otrok, mladostnikov in odraslih oseb do 26. leta starosti z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju, ki so usmerjene v program vzgoje in izobraževanja po posebnem zakonu, obsega poleg storitev iz prvega odstavka tega člena še usposabljanje po posebnem zakonu, oskrbo in vodenje.«.

5. člen

V 18.a členu se v osmem odstavku za piko doda besedilo, ki se glasi:

»Dedovanje zapustnikovega premoženja, kateremu je bila priznana pravica do izbire družinskega pomočnika in je sredstva za financiranje pravic družinskega pomočnika prispevala oziroma doplačevala Republika Slovenija, se omeji do višine 2/3 prejetih sredstev, ki jih je zapustnik prejel iz naslova oprostitve plačila oziroma doplačila k plačilu sredstev namenjenih za plačilo pravice do družinskega pomočnika, če je imel v lasti nepremičnino na kateri ni imel prijavljenega stalnega prebivališča.«.

6. člen

V 18.I členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Družinski pomočnik z dnem, navedenim v izreku odločbe iz prejšnjega odstavka, izgubi pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek.«.

7. člen

V 42. členu se v prvem odstavku v peti alineji črta besedilo »in na domu;« in doda nova šesta alineja, ki se glasi:

»- pomoč družini na domu;«.

Dosedanja šesta in sedma alineja postaneta sedma in osma alineja.

8. člen

V 49.a členu se sedmi odstavek črta.

9. člen

V 52. členu se za prvim odstavkom doda nov, drugi odstavek, ki se glasi:

»Poleg storitev iz prejšnjega odstavka lahko varstveno delovni center opravlja tudi institucionalno varstvo odraslih duševno in telesno prizadetih oseb po prvem odstavku 16. člena tega zakona ter pomoč na domu družinam duševno in telesno prizadetih oseb.«.

10. člen

Besedilo 54. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Zavod za usposabljanje opravlja institucionalno varstvo za otroke, mladostnike in odrasle osebe do 26. leta starosti z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju po tretjem odstavku 16. člena tega zakona.

Zavod za usposabljanje lahko opravlja tudi institucionalno varstvo za odrasle osebe z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju po prvem odstavku 16. člena tega zakona.

Zavod za usposabljanje izvaja tudi storitev vodenja in varstva ter organizira zaposlitev pod posebnimi pogoji za osebe z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju ter pomoč na domu odraslih oseb z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju.

Poleg storitev iz prejšnjega odstavka lahko zavod za usposabljanje izvaja posebne oblike priprav na zaposlitev.«.

11. člen

Za 61. členom se doda nov 61.a člen, ki se glasi:

»61.a člen

»Če izvajalec v mreži javne službe v okviru izvajanja socialnovarstvene storitve opravlja dejavnosti, ki jih izvajajo uporabniki ob podpori strokovnega kadra in so namenjene ohranjanju njihovih znanj in sposobnosti, se te dejavnosti ne štejejo za tržne dejavnosti.«.

12. člen

V 65. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko posamezne storitve v okviru javne službe v skladu z zakonom opravlja tretja oseba, če za te storitve sklene pogodbo z izvajalcem iz javne mreže ali rejnik, če za te storitve sklene rejniško pogodbo s centrom za socialno delo.«.

13. člen

Za 68. c členom se doda nov 68. č člen, ki se glasi:

»68.č člen

Skupnost, ki zastopa področje varstveno delovnih centrov in zavodov za usposabljanje, ki izvajajo storitve za osebe z motnjami v razvoju (v nadaljevanju: področje dejavnosti skupnosti), opravlja naslednje naloge kot javna pooblastila:

1. na podlagi predhodnega mnenja ministrstva, pristojnega za socialno varstvo, oblikuje pravila za vodenje sistemov, ki tvorijo poenoten informacijski sistem na področju dejavnosti skupnosti,
2. vzpostavi, vodi, vzdržuje in nadzoruje ter upravlja zbirko podatkov s področja nalog javnega pooblastila,
3. načrtuje in izvaja izobraževanje za delavce na področju dejavnosti skupnosti, ki niso strokovni delavci ali strokovni sodelavci po tem zakonu,
4. v skladu z veljavnimi normativi in standardi iz drugega odstavka 11. člena tega zakona s soglasjem ministra določa podrobnejše standarde za izvajanje posameznih vrst oskrbe in kriterije za določitev vrst oskrbe glede na potrebe uporabnikov storitev na področju dejavnosti skupnosti.«

14. člen

Za 75. členom se doda nov, 7. razdelek, ki se glasi »7. Štipendije za področje socialnega varstva« in dodajo 75.a, 75.b, 75.c, 75.č, 75.d., 75.e, 75.f in 75.g člen, ki se glasijo:

»75.a člen

Iz proračuna Republike Slovenije se zagotavljajo sredstva za štipendiranje študentov študijskega programa za pridobitev izobrazbe socialni delavec.

75.b člen

Štipendije za štipendiranje študentov študijskega programa za pridobitev izobrazbe socialni delavec (v nadaljnjem besedilu: štipendija) se dodeljujejo na podlagi javnega razpisa, ki ga sklad objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, in vsebuje:

1. naziv in sedež izvajalca razpisa,
2. pravno podlago za izvedbo javnega razpisa,
3. predmet javnega razpisa z določitvijo študijskih programov za pridobitev izobrazbe, za katere se razpisujejo štipendije,
4. višino štipendije in število razpisanih štipendij,
5. pogoje za pridobitev štipendije,
6. merila za dodelitev štipendije,
7. rok za prijavo,
8. vsebino prijave,
9. dokazila, ki jih je treba priložiti prijavi na javni razpis,
10. rok, v katerem bodo kandidati obveščeni o izidu javnega razpisa.

75.c člen

Štipendija se lahko podeli kandidatu, ki se izobražuje za pridobitev izobrazbe socialni delavec, ni v delovnem razmerju ali prijavljen kot iskalec zaposlitve na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje in izpolnjuje druge pogoje, določene s tem zakonom.

Če ta zakon ne določa drugače, se v postopku dodeljevanja štipendij uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

Postopek javnega razpisa za dodelitev štipendije vodi Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: sklad). O pritožbah zoper odločitev sklada odloča ministrstvo, pristojno za socialno varstvo.

V sporih zoper odločitve ministrstva iz prejšnjega odstavka tega člena odloča Upravno sodišče Republike Slovenije.

75.č člen

Osnovna merila za dodelitev štipendije so učni in študijski uspeh in drugi dosežki kandidata.

75.d člen

Štipendija se podeli študentu, ki se izobražuje za pridobitev izobrazbe socialni delavec (v nadaljnjem besedilu: štipendist), ki se obveže, da bo po končanem izobraževanju sklenil delovno razmerje:

1. primarno na centru za socialno delo;
2. v drugem javnem socialno varstvenem zavodu, če se ne more zaposliti na centru za socialno delo;
3. pri izvajalcu socialnovarstvenega programa, če zaposlitev v javnem socialno varstvenem zavodih iz prve in druge alineje tega odstavka ni mogoča.

Štipendist po končanem študiju sklepa delovno razmerje iz prejšnjega odstavka za določen čas in mora v prvem letu po zaključku študija izpolniti pogoje za strokovnega delavca po drugem odstavku 69. člena tega zakona.

75.e člen

Štipendist mora uspešno zaključiti obveznosti iz izobraževalnega programa oziroma pridobiti višjo raven izobrazbe do 30. septembra naslednjega koledarskega leta po opravljenem letniku.

Če štipendist ne zaključi obveznosti izobraževalnega programa v roku iz prejšnjega odstavka, mora vrniti zneske prejetih štipendij za zadnji letnik prejetanja.

Če štipendist ne izpolni obveznosti iz prejšnjega člena, mora vrniti vse zneske prejete štipendije od začetka prejetanja, prav tako za dodatno študijsko leto po izteku izobraževalnega programa, če je bil v dodatnem letu upravičen do štipendije.

O vračilu sredstev dodeljevalec štipendije izda odločbo, v pogodbenem razmerju pa zahtevek za vračilo.

75.f

Štipendijsko razmerje in prejetanje štipendije se podaljša za dodatno eno šolsko ali študijsko leto ,če štipendist ponavlja letnik zaradi:

- starševstva,
- opravičljivih zdravstvenih razlogov,
- izjemnih družinskih in socialnih okoliščin,
- neizpoljenih šolskih ali študijskih obveznosti zaradi višje sile.

V primeru prenehanja štipendijskega razmerja je štipendist dolžan vrniti štipendijo za letnik, ki ga ni uspešno zaključil, razen če ga ni zaključil iz opravičljivih razlogov iz prejšnjega odstavka.

76.g člen

Minister, pristojen za socialno varstvo, s podzakonskim aktom podrobneje določi pogoje in merila za dodelitev štipendije ter pravice in obveznosti iz štipendijskega razmerja ter vračilo štipendij.«.

15. člen

Naslov razdelka V.B. se spremeni tako, da se glasi: »V.B. UKREPI NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA«.

16. člen

Besedilo 79.č člena se spremeni tako, da se glasi:

»Za namen preprečevanja in reševanja socialne problematike posameznikov, družin in skupin prebivalstva in zmanjševanja števila ljudi, izpostavljenih tveganju revščine ali socialni izključenosti, se poleg socialnovarstvenih storitev iz 11. in programov iz 18.s člena tega zakona izvajajo tudi drugi ukrepi na področju socialnega varstva.

Ukrepi iz prejšnjega odstavka se izvajajo v obliki projektov ali programov v skladu s strokovnimi načeli, ki jih podrobneje določi minister, pristojen za socialno varstvo.

Ukrepi iz prvega odstavka tega člena se lahko financirajo ali sofinancirajo iz proračuna Republike Slovenije, občinskih proračunov ali evropskih skladov. Navedene ukrepe lahko izvaja ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, izvajalec v mreži javne službe ali izvajalci, izbrani z javnim razpisom, ki ga izvede ministrstvo, pristojnega za socialno varstvo.

Izvajalca v mreži javne službe, vsebino in območje, na katerem se izvajajo ukrepi iz prvega odstavka tega člena, na podlagi analize potreb določi minister, pristojen za socialno varstvo, sam ali na predlog drugih, strokovnih institucij, reprezentativnih uporabniških združenj in raziskovalnih organizacij.

V primeru, da se sredstva za ukrepe iz prvega odstavka prejšnjega člena dodeljujejo na podlagi javnega razpisa, mora prijavitelj na javni razpis in, v primeru projektne partnerstva, vsak projektni partner izpolnjevati naslednje splošne pogoje, ki so podrobneje določeni v javnem razpisu:

1. je pravna oseba javnega ali zasebnega prava s sedežem v Republiki Sloveniji
2. ima odprt transakcijski račun, ki je vpisan v register transakcijskih računov pri Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES),
3. ni v stečajnem postopku, postopku prenehanja, postopku prisilne poravnave ali v postopku likvidacije,
4. ima poravnane vse zapadle davke in druge obvezne dajatve v Republiki Sloveniji,
5. ni bil pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja v zvezi s svojim poklicnim ravnanjem,
6. za iste upravičene stroške, ki bodo predmet financiranja javnega razpisa, ni in ne bo dobil drugih javnih sredstev,
7. izpolnjuje kadrovske pogoje, prostorske pogoje in pogoje glede tehnične opremljenosti.

Kadar je glede na predmet, cilje in namen posameznega javnega razpisa to potrebno, se lahko v javnem razpisu določi tudi dodatne pogoje, ki jih mora izpolnjevati prijavitelj, in v primeru projektne partnerstva, vsak projektni partner.

Merila za ocenjevanje vlog se nanašajo na:

1. ustreznost projekta;
2. izvedljivost projekta;

3. usposobljenost za izvedbo projekta;
4. zagotavljanje trajnosti;
5. druga merila določena glede na namen in cilj javnega razpisa.

Merila za ocenjevanje vlog iz prejšnjega odstavka morajo biti skladna s tem zakonom, ciljem in namenom posameznega javnega razpisa.

Za določitev pravil postopka in način dodeljevanja sredstev se uporabljajo predpisi, ki urejajo javne finance. Socialna inšpekcija izvaja nadzor izvajanja ukrepov v skladu s strokovnimi načeli, določenimi na način iz drugega odstavka tega člena ukrepov.

Osebe, vključene v izvajanje ukrepov iz prvega odstavka tega člena, lahko v času vključenosti v posamezen ukrep pridobijo pravico do denarne nagrade, kritja stroškov prevoza oziroma prehrane. Pogoje za upravičenost do denarnih prejemkov, njihovo višino in način izplačila za vsak posamezen program določi minister, pristojen za socialno varstvo, s podzakonskim aktom.

Denarni prejemki iz prejšnjega odstavka se pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev ne štejejo kot dohodek pri ugotavljanju materialnega položaja oseb.

Ne glede na zakon, ki ureja dohodnino, se za denarno nagrado ne plačuje dohodnine.

Denarna nagrada je izvzeta iz izvršbe po zakonu, ki ureja izvršbo in zavarovanje, in iz davčne izvršbe po zakonu, ki ureja davčni postopek.

Osebe, upravičene do denarne nagrade iz tega člena, se ne štejejo kot delovno aktivne osebe po zakonu, ki ureja socialno varstvene prejemke.«.

17. člen

79.d člen se spremeni tako, da se glasi:

»79.d člen

Ne glede na prejšnji člen se lahko materialno in socialno najbolj ogroženim osebam zagotovi pomoč z namenom odpravljanja njihove materialne prikrajšanosti in socialne izključenosti. Za izvajanje te pomoči iz evropskih skladov minister, pristojen za socialno varstvo, sprejme podzakonski akt.

Ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, lahko sredstva za financiranje ali sofinanciranje izvajanja ukrepov iz prejšnjega odstavka dodeljuje na podlagi javnega razpisa.

Prijavitelj na javni razpis in vsak projektni partner v primeru projektne partnerstva mora izpolnjevati naslednje splošne pogoje, ki so podrobneje določeni v javnem razpisu:

1. je humanitarna organizacija, vpisana v razvid humanitarnih organizacij pri pristojnem ministrstvu, ter opravlja dejavnost na področju socialnega varstva ali organizacija s statusom nevladne organizacije v javnem interesu na področju opravljanja humanitarne dejavnosti ter so vpisani v evidenco nevladnih organizacij;
2. za stroške izvajanja ukrepov, za katere daje vlogo za dodelitev sredstev, ni in ne bo prejela pomoči iz drugih javnih virov;
3. ima izpostavljeno lokalno mrežo za izvajanje pomoči;
4. ima upravne, finančne in operativne zmogljivosti za izvajanje pomoči.

Kadar je glede na predmet, cilje in namen posameznega javnega razpisa to potrebno, se lahko v javnem razpisu določi tudi dodatne pogoje.

Merila za ocenjevanje vlog se nanašajo na:

1. organizacijo transporta, skladiščenja in razdeljevanja hrane;
2. postopek preverjanja upravičenosti oseb do pomoči;
3. program spremljevalnih ukrepov ter strokovna usposobljenost za izvajanje;
4. sistem spremljanja izvajanja pomoči;
5. izkušnje z izvajanjem primerljivih dejavnosti
6. druga merila določena glede na namen in cilj javnega razpisa, v skladu s tem zakonom.

Merila za ocenjevanje vlog iz prejšnjih odstavkov tega člena, morajo biti skladna s tem zakonom, ciljem in namenom posameznega javnega razpisa.

Za določitev pravil postopka in način dodeljevanja sredstev se uporabljajo predpisi, ki urejajo javne finance.«.

18. člen

Besedilo 79.e člen se spremeni tako, da se glasi:

»79.e člen

Za potrebe uvajanja, izvajanja, spremljanja, poročanja, preverjanja namenskosti porabljenih sredstev evropske kohezijske politike in evalviranja posameznega ukrepa na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona ter za znanstveno raziskovalne in statistične namene, se vodi centralna zbirka podatkov, ki zajema posamezne ukrepe na področju socialnega varstva (v nadaljnjem besedilu: centralna zbirka podatkov).

Centralna zbirka podatkov iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke osebe in njenega zakonitega zastopnika:

- osebno ime,
- enotno matično številko občana,
- spol,
- davčno številko,
- podatki o prebivališču,
- kontaktni podatki,
- podatke o državljanstvu,
- podatke o smeri in stopnji izobrazbe,
- podatke o statusu na trgu dela,
- podatke o transakcijskem računu oziroma o drugem računu, na katerega bo oseba prejela prejemke iz vključenosti v ukrepih,
- podatke o statusu migranta, udeleženca tujega rodu ali manjšine,
- podatke o pripadnosti drugi prikrašani skupini,
- podatke o udeležencu iz tretje države,
- podatke o invalidnosti,
- podatke o statusu brezdomca,
- podatke o brezposelnosti,
- podatke o delovni dobi,
- podatke o socialnih stiskah in težavah oseb in družine ter predhodnih obravnavah in vključitvah,
- podatke o predhodnih vključitvah v druge programe, ki vplivajo na socialni, zdravstveni, zaposlitveni in izobraževalni položaj osebe.

Centralna zbirka podatkov iz prejšnjega odstavka lahko vsebuje tudi podatke, ki niso osebni, ki so potrebni za doseg namena iz prvega odstavka tega člena.

Za posamezen ukrep na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona se zbirajo samo tisti osebni podatki iz drugega odstavka tega člena, ki so potrebni za doseg namena posameznega ukrepa.«.

19. člen

Besedilo 79.f člena se spremeni tako, da se glasi:

»79.f člen

Centralno zbirko podatkov iz naslova drugih ukrepov na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona vodi ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, kot upravljavec te zbirke.

Izvajalci v mreži javne službe in izvajalci, izbrani na podlagi četrtega odstavka 79.č člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: izvajalci drugih ukrepov na področju socialnega varstva), za namene vključitve podatkov v centralno zbirko podatkov iz prejšnjega člena ter za namene uvajanja, izvajanja, spremljanja in evalviranja posameznega ukrepa na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona zbirajo in obdelujejo tiste osebne podatke iz drugega odstavka prejšnjega člena, ki so potrebni za doseg namena posameznega ukrepa na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona.

Izvajalci posameznega ukrepa na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona, posredujejo ministrstvu, pristojnemu za socialno varstvo, osebne podatke iz prejšnjega odstavka za namene vodenja centralne zbirke iz 79.f člena tega zakona.«.

20. člen

Besedilo 79.g člena se spremeni tako, da se glasi:

»79.g člen

Podatki za osebe, vključene v ukrepe na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona, se zbirajo na podlagi pisnega soglasja osebe oziroma njenega zakonitega zastopnika, neposredno od osebe oziroma njenega zakonitega zastopnika in od drugih upravljavcev zbirk podatkov, za katere je oseba oziroma njen zakoniti zastopnik podal pisno soglasje.«.

21. člen

Doda se nov, 79.h člen, ki se glasi:

»79.h člen:

Ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, lahko osebne podatke, ki se vodijo v centralni zbirki podatkov iz 79.f člena tega zakona, zbira in obdeluje samo za namene, kot so opredeljeni v prvem odstavku 79.f člena tega zakona.

Izvajalci posameznih ukrepov na področju socialnega varstva osebne podatke, ki jih pridobijo iz centralne zbirke podatkov iz 79.f člena tega zakona, obdelujejo samo za doseg namena posameznega ukrepa iz 79.č člena tega zakona.

Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo brezplačno pridobiva podatke iz centralne zbirke podatkov iz 79.e člena tega zakona in jih uporablja za analize, spremljanje izvajanja posameznega projekta poskusnega izvajanja iz 79.č člena tega zakona ter znanstvenoraziskovalne in statistične namene v obliki, ki onemogoča identifikacijo oseb.«.

22. člen

Doda se nov, 79.i člen, ki se glasi:

»79.i člen

Podatki iz centralne zbirke podatkov iz 79.f člena tega zakona se hranijo pet let po prenehanju izvajanja posameznega ukrepa na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona, če posamezni zakon za določene podatke ne določa drugače.

Podatki iz zbirk podatkov izvajalcev poskusnega izvajanja se hranijo pet let po prenehanju izvajanja posameznega ukrepa na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona, če posamezni zakon za določene podatke ne določa drugače.«.

23. člen

V 80. členu se v prvem odstavku za besedilom: »izobraževanja, zdravstva, zaposlovanja« doda vejica in besedi: »dolgotrajne oskrbe«.

24. člen

V 98. členu se v prvem odstavku šesta alineja spremeni tako, da se glasi:

»- institucionalno varstvo iz tretjega odstavka 16. člena tega zakona, za otroke in mladostnike do 18. leta;«.

25. člen

V 99. členu se v tretjem odstavku besedilom »iz tretje alineje prvega odstavka« nadomesti z besedilom »iz druge alineje prvega odstavka«.

26. člen

V 100. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Storitve po tem zakonu so brezplačne, razen storitve pomoči družini na domu, socialnega servisa in institucionalnega varstva za osebe starejše od 18. let, ki so jih dolžni plačati upravičenci in drugi zavezanci.«.

V drugem odstavku se besedilom »zakonu o družbenem varstvu odraslih telesno in duševno prizadetih oseb (Uradni list SRS, št. 41/83)« nadomesti z besedilom »zakonu, ki ureja socialno vključevanje invalidov,«.

27. člen

V 101. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Metodologijo za oblikovanje cen storitev iz 1, 2., 3., 4. in 6. točke 11. člena tega zakona predpiše minister, pristojen za socialno varstvo, metodologijo za oblikovanje cen storitev iz 5., 7. in 8. točke pa

minister, pristojen za institucionalno varstvo, pomoč družini na domu, vodenje in varstvo ter zaposlitve pod posebnimi pogoji.«.

28. člen

V 102. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Nadzor nad izvajanjem tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, nad izvajanjem drugih zakonov ali na njihovi podlagi izdanih predpisov, ki določajo javna pooblastila, ali druge naloge posameznim izvajalcem dejavnosti socialnega varstva, ter nad izvajanjem nalog, ki jih ta zakon nalaga občinam, organizira in izvaja socialna inšpekcija v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za delo.«.

Doda se nov, drugi odstavek, ki se glasi:

»Izvajalci dejavnosti socialnega varstva iz prejšnjega odstavka so:

- javni socialnovarstveni zavodi,
- koncesionarji po tem zakonu,
- pravne in fizične osebe, ki izvajajo socialnovarstvene storitve in so vpisane v register zasebnikov in pravnih oseb iz 67. člena tega zakona,
- izvajalci ukrepov na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona.«.

Dosedanji drugi do četrti odstavek postanejo tretji do peti odstavek.

29. člen

V 105.a členu se v drugem odstavku se doda nova, tretja alineja, ki se glasi:

»- prenehanje pogodbe o sofinanciranju izvajalca ukrepov in programov na področju socialnega varstva in programov socialnega varstva.«.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

30. člen

V Zakonu o dolgotrajni oskrbi (Uradni list RS, št. 196/21, 163/22 in 18/23 – ZDU-10) se:

- v 129. členu v prvem odstavku za besedilom »v celodnevem in dnevnem varstvu« črta vejica in doda beseda »in« ter črta besedilo »varstveno delovni centri iz 52. člena ZSV v celodnevem varstvu in socialnovarstveni zavodi za usposabljanje iz 54. člena ZSV v delu institucionalne spremembe odraslih«;
- črta drugi odstavek 149. člena;
- v 157. členu v prvem odstavku črta »in drugi odstavek 52. člena«.

31. člen

Pogodbe, ki so jih izvajalci institucionalnega varstva v drugi družini sklenili s centrom za socialno delo, prenehajo veljati z dnem sklenitve nove pogodbe oziroma najkasneje v enem letu od začetka uveljavitve tega zakona.

32. člen

Pri uvrščanju strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev z višješolsko izobrazbo na delovna mesta in nazive v TR VII/1 in VII/2, ki jim je bil podeljen naziv v skladu s Pravilnikom o napredovanju strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na področju socialnega varstva v nazive, je potrebno upoštevati, da se javnega uslužbenca z nazivom »mentor« uvrsti na delovno mesto z nazivom »samostojni svetovalec«, javnega uslužbenca z nazivom »svetovalec« pa se uvrsti na delovno mesto z nazivom »višji svetovalec«.

Strokovni delavec in strokovni sodelavec iz prvega odstavka tega člena, ki ima na dan uveljavitve tega zakona že pridobljen naziv »mentor« oziroma »svetovalec«, se uvrsti na delovno mesto z nazivom »samostojni svetovalec« oziroma »višji svetovalec«, s prvim dnevom naslednjega meseca po uveljavitvi tega zakona.

33. člen

Ne glede na določbe zakona, ki ureja delovna razmerja, in zakona, ki ureja sistem plač v javnem sektorju, lahko strokovni delavci, ki so na dan uveljavitve tega zakona zaposleni na centrih za socialno delo in imajo višješolsko (VI/1 stopnja) ali visokošolsko izobrazbo (VII/1 stopnja) ter izpolnjujejo ostale pogoje po 69. členu Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO in 196/21 – ZDOsk), sklenejo pogodbo o zaposlitvi za delovno mesto strokovni delavec na CSD, šifra delovnega mesta F017021, s prvim dnevom naslednjega meseca po uveljavitvi tega zakona, če izpolnjujejo tudi ostale pogoje za zasedbo delovnega mesta in opravljajo dela in naloge delovnega mesta.

34. člen

Minister, pristojen za socialno varstvo, in minister, pristojen za pristojen za institucionalno varstvo, pomoč družini na domu, vodenje in varstvo ter zaposlitve pod posebnimi pogoji, izdata podzakonske akte iz 11., 79.č, 75.f i

n 101. člena tega zakona v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

Vlada Republike Slovenije uredbo iz 79.d člena tega zakona izda v enem mesecu od uveljavitve tega zakona.

35. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITVE K ČLENOM

K 1. členu:

S spremembo 11. člena ločujemo storitev pomoč družini na: pomoč družini za dom, pomoč družini na domu in socialni servis. Na ta način so storitve preglednejše, saj se po vsebini razlikujejo. Poleg tega so storitve na ta način že razdeljene v Pravilniku o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev (Uradni list RS, št. 45/10, 28/11, 104/11, 111/13, 102/15, 76/17, 54/19, 81/19, 203/21, 54/22 in 159/22).

Pomoč družini za dom obsega strokovno svetovanje in pomoč pri urejanju odnosov med družinskimi člani, strokovno svetovanje in pomoč pri skrbi za otroke in usposabljanje družine za opravljanje njene vsakdanje vloge.

Pomoč družini na domu je namenjena upravičencem, ki imajo zagotovljene bivalne in druge pogoje za življenje v svojem bivalnem okolju, zaradi starosti, invalidnosti ali kronične bolezni pa se ne morejo oskrbovati in negovati sami, njihovi svojci pa take oskrbe in nege ne zmorejo ali zanj nimajo možnosti. Gre za različne oblike organizirane praktične pomoči in opravil, s katerimi se upravičencem vsaj za določen čas nadomesti potrebo po institucionalnem varstvu v zavodu, v drugi družini ali v drugi organizirani obliki

Socialni servis obsega pomoč pri hišnih in drugih opravilih v primeru invalidnosti, starosti, otrokovega rojstva, bolezni, v primeru nesreč ter v drugih primerih, ko je ta pomoč potrebna za vključitev osebe v vsakdanje življenje.

Storitvi pomoč družini za dom in pomoč družini na domu sta del javne službe, medtem ko socialni servis ni.

K 2. členu:

Sprememba 15. člena sledi spremembi 11. člena, kot je pojasnjeno v obrazložitvi k prejšnjemu členu oz. delitvi storitve pomoč družini na pomoč družini za dom, pomoč družini na domu in socialni servis ter vsebuje opredelitev storitve pomoč družini za dom.

K 3. členu:

Nov 15.a člen prav tako sledi spremembi 11. člena oz. delitvi storitve pomoč družini na pomoč družini za dom, pomoč družini na domu in socialni servis ter vsebuje opredelitev storitve pomoč družini na domu.

Tudi nov 15.b člen sledi spremembi 11. člena oz. delitvi storitve pomoč družini na pomoč družini za dom, pomoč družini na domu in socialni servis ter vsebuje opredelitev storitve socialnega servisa.

K 4. členu:

S spremembo tretjega odstavka 16. člena se določi, da so osebe v institucionalnem varstvu lahko vključene v program vzgoje in izobraževanja po posebnem zakonu, do 26. leta starosti. S tem se izenači položaj vseh otrok, mladostnikov in odraslih do 26. leta, v Sloveniji. Omenjena starost je namreč vezana na redno šolanje in s tem povezane pravice. Doslej se je dikcija določbe nanašala zgolj na otroke in mladoletnike.

K 5. členu:

Z dopolnitvijo določbe 18.a člena se bolj določno opredeli omejitev dedovanja osebe, ki je upravičena do družinskega pomočnika. Republika Slovenija se lahko prikladi v zapuščinski postopek, kadar je zapustnik v času upravičenosti do družinskega pomočnika, prejemal sredstva s strani Republike Slovenije za financiranje oziroma sofinanciranje pravice do družinskega pomočnika, in je imel v lasti nepremičnino, na kateri ni imel prijavljenega stalnega bivanja. RS lahko zahteva povračilo sredstev v višini 2/3 namenjenih sredstev za financiranje oziroma sofinanciranje pravice do družinskega pomočnika.

K 6. členu:

S spremembo določbe 18.l člena se opredeli rok prenehanja pravice do delnega plačila za izgubljeni dohodek, in sicer pravico izgubi z dnem navedenim v izreku odločbe, ker vezava izgube pravice do delnega plačila za izgubljeni dohodek, na dan dokončnosti odločbe, ni ustrezna, poleg tega datum dokončnosti tudi ni določljiv rok.

Družinski pomočnik preneha opravljati svoje naloge na željo invalidne osebe z dnem, kot to želi invalidna oseba, ali na željo družinskega pomočnika prav tako na dan, kot je to njegova želja oz. kot se dogovorita med sabo invalidna oseba in družinski pomočnik, v primeru spremenjenih potreb npr. če gre invalidna oseba v institucionalno varstvo ali pomoči več ne potrebuje, se datum določi glede na posamezno situacijo (npr. z dnem vključitve v institucionalno varstvo), če se ugotovi, da se dolžnosti in naloge izvajajo v nasprotju z določbami tega zakona, je potrebno naloge nemudoma prenehati izvajati in v primeru smrti družinskega pomočnika, se pravica do dohodka izteče na dan smrti. V navedenih primerih se naloge prenehajo izvajati na določen dan, ki se navede v izreku in ga ni možno vezati na dokončnost.

K 7. členu:

V obstoječem 42. členu ZSV je navedeno, da javna služba na področju socialnega varstva obsega naslednje storitve:

- socialno preventivo;
- prvo socialno pomoč;
- osebno pomoč;
- podporo žrtvam kaznivih dejanj;
- pomoč družini za dom in na domu;
- institucionalno varstvo;
- vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji.

Skladno s spremembo 11. člena ZSV, pojasnjeno v obrazložitvi 1. člena tega vladnega gradiva, se storitev pomoč družini za dom in na domu (peta alineja prvega odstavka 42. člena obstoječega zakona), razdeli na dve samostojni storitvi.

K 8. členu:

Sedmi odstavek 49.a člena ZSV se črta iz razloga, ker se učinkovitost delovanja centrov za socialno delo preverja preko drugih mehanizmov, zato ta določba ni potrebna.

Na MDDSZ je bila v letu 2022 sprejeta odločitev, da se bo pripravilo celovito evalvacijo učinkov spremembe organizacijske strukture centrov za socialno delo, ki bo vključevala tudi ugotavljanje učinkovitosti delovanja centrov za socialno delo in enot centrov za socialno delo na območjih, kjer so ustanovljeni, zaradi česar posebno poročanje ni več potrebno.

K 9. členu:

149. člen ZDOsk je črtal del drugega odstavka 52. člena ZSV, po katerem varstveno delovni centri lahko izvajajo tudi institucionalno varstvo odraslih duševno in telesno prizadetih oseb. S spremembo člena vračamo stanje pred sprejemom ZDOsk, saj bodo s spremembami ZSV varstveno delovni centri spet izvajalci socialnovarstvenih storitev, med njimi tudi institucionalnega varstva. Prevladujoča storitev v varstveno delovnih centrih je vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji, katere namen je, da z ustrezno podporno obravnavo uporabnika, omogoča aktivno vključevanje v prilagojene oblike in procese dela pod posebnimi pogoji (dnevni centri). Storitve ni bila nikoli mišljena kot del mreže storitev dolgotrajne oskrbe. Poleg te storitve pa VDC izvajajo tudi institucionalno varstvo, lahko pa tudi pomoč družini za dom. Glede na to, da (manjši) del uporabnikov, ki koristijo storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji, koristi tudi institucionalno varstvo, je smiselno, da izvajalec obe storitvi izvaja v okviru mreže socialnovarstvenih storitev.

K 10. členu:

S predlagano spremembo 54. člena opredelimo, da zavod za usposabljanje opravlja tudi storitve za odrasle osebe z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju ter širimo nabor storitev, ki jih zavod za usposabljanje lahko opravlja. Do sedaj je zakon določal, da zavod za usposabljanje opravlja le institucionalno varstvo otrok in mladoletnikov z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju po tretjem odstavku 16. člena tega zakona. S spremembo zakona natančneje opredeljujemo krog

upravičencev do storitve in s tem izenačujemo vse otroke, mladostnike in odrasle do 26. leta v Sloveniji, ki imajo pravico do šolanja do 26. leta starosti. Zavod za usposabljanje tako opravlja institucionalno varstvo za otroke, mladostnike in odrasle osebe do 26. leta starosti po tretjem odstavku 16. člena tega zakona, opravlja pa tudi institucionalno varstvo za odrasle osebe po prvem odstavku 16. člena tega zakona. Za odrasle osebe z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju opravlja tudi storitev vodenja in varstva ter organizira zaposlitev pod posebnimi pogoji. Poleg navedenih storitev lahko opravlja tudi storitev pomoči na domu in posebne oblike priprav na zaposlitev.

K 11. členu:

Dodaja se nov člen, s katerim se določa, da če javni socialnovarstveni zavod opravlja dejavnosti, ki jih izvajajo uporabniki sami in so namenjene njihovem ohranjanju znanj in sposobnosti, se te dejavnosti ne štejejo za tržne dejavnosti. Javni zavodi so ustanovljeni za opravljanje javne službe, vendar lahko opravljajo tudi dodatne (tržne) dejavnosti kot dopolnitev njihove osnovne dejavnosti. Osnovne dejavnosti so namenjene ohranjanju znanj in sposobnosti uporabnikov, pri čemer so izdelki in storitve, ki nastanejo kot rezultat te osnovne dejavnosti, lahko tudi predmet prodaje. S tem členom se želi jasno opredeliti, da se prodaja teh izdelkov in storitev ne šteje za tržno dejavnost, saj je sestavni del osnovne dejavnosti in je namenjena ohranjanju znanj in sposobnosti uporabnikov socialnovarstvenih zavodov.

13. 1. 2022 je Vlada Republike Slovenije sprejela tudi sklep št. 00602-3/2017/54, s katerim je sprejela Priporočila pristojnim ministrstvom za učinkovitejše upravljanje javnih zavodov, kjer je *mdr.* navedeno, da je, v skladu z Zakonom o zavodih, temeljna dejavnost javnega zavoda izvajanje javne službe, ki se izvaja v javnem interesu in katere namen ni pridobivanje dobička. V zvezi s tem je ministrstvo jasneje razmejilo javno in tržno dejavnost v socialnovarstvenih zavodih in navodila posredovalo zavodom. Pri tem so se upoštevale tudi ugotovitve Revizijskega poročila Računskega sodišča (Učinkovitost ureditve javne službe in razmejevanja od ostalih dejavnosti javnih zavodov, št. 320-2/2016/85, 8. oktober 2021). Zavodi so bili seznanjeni, da morajo na podlagi 119.a člena Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna akti o ustanovitvi v tistih javnih zavodih, ki poleg javne službe opravljajo tudi prodajo blaga in storitev na trgu, vsebovati določbo, da javni zavod tržno dejavnost lahko izvaja le, če s tem zagotovi vsaj pokritje vseh s tržno dejavnostjo povezanih odhodkov. Akti o ustanovitvi morajo biti usklajeni z zgoraj navedenim členom najkasneje do konca leta 2023.

Ta določba zasleduje cilj enake obravnave izvajalcev socialnovarstvenih storitev v mreži javne službe.

K 12. členu:

Predlog zakona ohranja že sedaj veljavno ureditev, po kateri rejnik izvaja rejniško dejavnost kot obliko institucionalnega varstva v drugi družini in se izvaja kot javna služba. Rejništvo je samostojen pravni institut, ki ga izvedbeno ureja Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 110/02, 56/06 – odl. US, 114/06 – ZUTPG, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12 in 22/19, v nadaljnjem besedilu: ZIRD). Rejnik sklene s centrom za socialno delo rejniško pogodbo, s katero stranki pogodbe uredita pravice in dolžnosti v skladu z določbami ZIRD.

Z namenom enotnega urejanja institucionalnega varstva v drugi družini 65. člen spreminjamo na način, da se lahko institucionalno varstvo v drugi družini izvaja tako, da je izvajalec institucionalnega varstva v drugi družini pogodbeni partner izvajalca institucionalnega varstva v javni mreži. S centrom za socialno delo tovrstne pogodbe ni možno skleniti, ker ta ne izvaja institucionalnega varstva.

Ureditev je potrebna zato, ker sta trenutno v praksi za 40-60 uporabnikov (v tem letu za 43 uporabnikov), tako že urejena varstvo in oskrba, kar ni zanemarljiv obseg storitve in ker se lahko na ta način obdrži in dopolni namestitvena kapaciteta za upravičence (starejši, posebne potrebe, ipd.), ki niso povsem samostojni za vsakdanje življenje oziroma potrebujejo organizirano pomoč v smislu osnovne in socialne oskrbe, pa se le-to ne more izvajati v njihovem domačem okolju kot oskrba na domu ali v oskrbovanem ali prilagojenem stanovanju, prav tako zahtevnejša oskrba še ni potrebna oziroma je občasna. Upravičenci so po sedanjih predpisih podobni skupini upravičencev za oskrbni dom. Ta oblika je bila

vpeta tudi v predpise kmetijstva (kot možnost dodatne dejavnosti na kmetiji, sicer brez vsakih določb o kakršnikoli pravni podlagi za konkretno izvajanje) in o tem potekajo pilotni projekti, npr. enega izvaja DEOS d.o.o.. Skupnost socialnih zavodov Slovenije se strinja s tem, da bi bili izvajalci institucionalnega varstva nosilci tega, ker tudi poznajo neposredno lokalno skupnost in možnost organiziranja takšne oblike storitve.

K 13. členu

Socialnovarstveni zavodi v javni mreži, ki izvajajo socialnovarstvene storitve, se lahko povezujejo v skupnosti, kar urejajo določbe 68.a člena tega zakona. Poleg ostalih nalog navedene skupnosti (na področju domov za starejše in posebnih socialnovarstvenih zavodov kot tudi centrov za socialno delo) opravljajo tudi upravne naloge na področju socialnega varstva kot javna pooblastila, določena v 68.b členu in 68.c členu tega zakona. Formalizacija in zakonsko urejeno povezovanje v skupnost doslej ni bilo urejeno za področje varstveno delovnih centrov in zavodov za usposabljanje, ki izvajajo storitve za osebe z motnjo v duševnem in telesnem razvoju. Zato v 68.č členu tudi za navedene zavode v javni mreži na poenoteni način predlagamo umestitev skupnosti, ki bo opravljala navedene naloge kot javna pooblastila. S tem bodo tudi varstveno delovni centri in zavodi za usposabljanje postavljeni v enakopravnejši položaj v primerjavi z ostalimi socialnovarstvenimi zavodi.

K 14. členu:

S predlaganim novim 7. razdelkom, ki vključje 75.a, 75.b, 75.c, 75.č, 75.d., 75.e, 75.f in 75.g člen, se določa nedvoumna obveznost ministrstva, pristojnega za socialno varstvo, da nameni sredstva za dodelitev kadrovske štipendije, za študente študijskega programa za pridobitev izobrazbe socialni delavec, to so torej študentje Fakultete za socialno delo Univerze v Ljubljani, saj drugih fakultet v Sloveniji za ta poklic ni. Taksativno je urejena vsebina javnega razpisa. Do štipendij bodo lahko upravičene zgolj osebe, ki imajo status študenta, ne pa tudi osebe, ki so vključene v izobraževanje odraslih, kot to npr. velja po Zakonu o štipendiranju.

Postopek javnega razpisa vodi Javni štipendijski, razvojni, invalidski in prežिवninski sklad. V nadaljevanju se je uredilo tudi odločanje v postopku dodeljevanja štipendij, in sicer uporabljajo se določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek. V sporih zoper odločitev ministrstva, ki odloča o pritožbah na odločitev sklada, pa odloča Upravno sodišče Republike Slovenije.

Štipendist, ki prejme štipendijo se obveže, da se bo po končanem izobraževanju primarno zaposlil na centru za socialno delo in nadalje se predvidevajo tudi druge možnosti zaposlitve, v primeru, da se primarno ne morejo zaposliti na centru za socialno delo, in sicer v drugem javnem socialno varstvenem zavodu ali pri izvajalcu socialno varstvenega programa.

Predlagani razdelek predvideva tudi štipendiranje eno leto po zadnjem letniku, torej štipendiranje tekom t.i. absolventskega staža ter predvideva ureditev v primeru ponavljanja letnika. V primeru ponavljanja letnika študent ne izgubi pravice do štipendije, če so za to podani našteti objektivni pogoji, torej starševstvo, opravičljivi zdravstveni razlogi, izjemne družinske in socialne okoliščine in neizpolnjevanje šolskih ali študijskih obveznosti zaradi višje sile.

Štipendist mora uspešno zaključiti obveznosti iz izobraževalnega programa oziroma pridobiti višjo raven izobrazbe do 30. septembra naslednjega koledarskega leta po opravljenem letniku. Če štipendist ne zaključi obveznosti izobraževalnega programa, mora vrniti zneske prejetih štipendij za zadnji letnik prejemanja. Če štipendist ne izpolni obveznosti zaključke izobraževanja in zaposlitve, mora vrniti vse zneske prejete štipendije od začetka prejemanja, prav tako za dodatno študijsko leto po izteku izobraževalnega programa, če je bil v dodatnem letu upravičen do štipendije.

Minister, pristojen za socialno varstvo, s podzakonskim aktom, tj. pravilnikom o dodeljevanju štipendij za področje socialnega varstva, določi pogoje in merila za dodelitev štipendije ter pravice in obveznosti iz štipendijskega razmerja ter vračilo štipendij.

Finančne posledice, ki se nanašajo na štipendije, vezane na delovno področje ministrstva, so ocenjene na 700.000,00 EUR.

Namen kadrovskega štipendiranja na področju socialnega varstva je zagotovitev zadostnih ustreznih kadrovskih zmogljivosti za področje socialnega dela. Ker gre za hitro rastoče in spreminjajoče se področje, se vnaprej težko določijo posamezna delovna mesta, za katere bi veljal ta ukrep, zato se s predlogom tega člena daje pooblastilo ministru za socialne zadeve, da delovna mesta (in število kadrovskih štipendij) določi vsako leto preko javnega razpisa upoštevajoč zlasti potrebe trga dela in potreb prebivalstva po socialnovarstvenih storitvah.

K 15. členu

V razdelku V.B. se spremeni naslov, in sicer Ukrepi na področju socialnega varstva, saj poskusnega izvajanja socialno varstvene dejavnosti več v predmetnem zakonu ni več.

K 16. členu:

Z 79.č členom se v zakon poleg storitev, ki so opredeljene v 11. členu zakona in programov, ki jih opredeljuje 18.s člen, dodaja tudi druge ukrepe na področju socialnega varstva, ki so namenjeni preprečevanju in reševanju socialne problematike posameznikov, družin in skupin prebivalstva ter s katerimi se želi zmanjševati število ljudi izpostavljenih tveganju revščine ali socialne izključenosti.

Ukrepi se izvajajo v obliki projektov oziroma programov, ki se financirajo ali sofinancirajo iz proračuna Republike Slovenije, občinskih proračunov ali evropskih skladov.

Ukrepe izvaja ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, izvajalec v mreži javne službe ali izvajalci, izbrani z javnim razpisom. Minister, pristojen za socialno varstvo lahko sam ali na predlog drugih, strokovnih institucij, reprezentativnih uporabniških združenj in raziskovalnih organizacij, izbere izvajalca v mreži javne službe.

Opredeljeni splošni pogoji ter merila, ki jih mora izpolnjevati prijavitelj na javni razpis in vsak projektni partner, v primeru, da se prijavlja tudi ta. Gre za zagotavljanje splošnih meril in pogojev v primeru, da se sredstva za ukrepe iz 79. č člena dodeljujejo na podlagi javnega razpisa.

Za postopek izvedbe javnega razpisa se uporabljajo določbe Uredbe o postopku, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog (Uradni list RS, št. 56/11), sprejete na podlagi 106.l člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US in 18/23 – ZDU-10). Obvezno pa je treba tudi normativno urediti namen, splošne pogoje in merila, ki jih mora izpolnjevati prijavitelj, ki se prijavlja na javni razpis in vsak projektni partner v primeru, da se prijavlja tudi ta. Ukrepi, opredeljeni v 79.č členu, ki se izvajajo z izvajalci, izbranimi na javnem razpisu, bodo z navedeno spremembo imeli zagotovljeno pravno podlago, na katero je opozarjalo Ministrstvo za finance.

Osebe vključene v izvajanje ukrepov, lahko v času vključenosti pridobijo pravico do denarne nagrade, kritja stroškov prevoza oziroma prehrane, pri čemer se omenjeni dohodki pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev ne štejejo za kot dohodek pri ugotavljanju materialnega položaja oseb. Za denarno nagrado se prav tako ne plačuje dohodnine ter je izvzeta iz izvršbe po zakonu, ki ureja izvršbo in zavarovanje in iz davčne izvršbe po zakonu, ki ureja socialno varstvene prejemke.

Osebe, upravičene do denarne nagrade se tudi ne štejejo kot delovno aktivne osebe po zakonu, ki ureja socialno varstvene prejemke.

K 17. členu:

Predlagana sprememba 79.d člena ZSV ureja razpisovanje na podlagi javnega razpisa za ukrepe, na podlagi katerih se zagotavlja pomoč materialno in socialno najbolj ogroženim osebam z namenom odpravljanja njihove materialne prikrajšanosti in socialne izključenosti.

Ukrepi, katerih namen je zagotavljati nefinančno pomoč materialno in socialno najbolj ogroženim osebam, se izvajajo v obliki materialne pomoči ter izvajanjem različnih spremljevalnih ukrepov, ki spodbujajo njihovo socialno vključevanje in zmanjšujejo tveganje revščine.

Na podlagi te spremembe, se zagotovi pravna podlaga za izvajanje pomoči zgoraj navedenim osebam, in sicer merila in pogoji, ki jih morajo izpolnjevati prijavitelji in morebitni projektni partnerji na javnem razpisu.

K 18. členu:

S spremembo 79.e člena ZSV, se vzpostavlja vodenje centralne zbirke podatkov, za potrebe uvajanja, izvajanja, spremljanja, poročanja, preverjanja namenskosti porabljenih sredstev evropske kohezijske politike in evalviranja posameznega ukrepa na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona ter za znanstveno raziskovalne in statistične namene.

Taksativno so naštetih osebni podatki, ki se jih lahko zbira v centralni zbirki podatkov.

Izjemoma se lahko zbirajo tudi podatki, ki niso osebni, a so potrebni za doseg namena.

K 19. členu:

V 79.f členu se vzpostavlja pravna podlaga za vodenje centralne zbirke podatkov drugih ukrepov iz 79.č člena ZSV.

Skladno z namenom zbiranja podatkov, lahko izvajalci v mreži javne službe in izvajalci, ki so izbrani na podlagi javnega razpisa iz 79.č člena ZSV, lahko zbirajo in obdelujejo tiste osebne podatke, ki so potrebni za doseg namena posameznega ukrepa.

K 20. členu:

Sprememba 79.g člena ZSV ureja obdelovanje in zbiranje osebnih podatkov oseb, vključenih v ukrepe na področju socialnega varstva iz 79.č člena ZSV, neposredno na podlagi pisnega soglasja osebe oziroma njenega zakonitega zastopnika.

K 21. členu:

Predlagana sprememba 79.h člena ZSV ministrstvu, pristojnem za socialno varstvo daje pravno podlago glede vodenja osebnih podatkov iz 79.f člena ZSV v centralni zbirki. Izvajalcem posameznih ukrepov navedena določba daje pravno podlago, da lahko osebne podatke, ki jih pridobijo iz centralne zbirke, obdelujejo samo za doseg namena posameznega ukrepa. Zaradi predlaganih sprememb, se terminološko spremeni arabska številka navedena pri 79. členu, v tretjem odstavku 79.i člena ZSV, iz 79.d v 79.e člen ZSV.

K 22. členu

Normativno urejanje 79.i člena ZSV posega na področje hrambe podatkov iz centralne zbirke, in sicer pet let po prenehanju izvajanja posameznega ukrepa na področju socialnega varstva iz 79.č člena ZSV, pri čemer je dodana izjema, in sicer, če posamezni zakon za določene podatke ne določa drugače.

K 23. členu

S sprejemom Zakona o dolgotrajni oskrbi se je vzpostavil sistem dolgotrajne oskrbe, znotraj katerega lahko delujejo tudi socialne službe, zato 80. člen širimo s področjem dolgotrajne oskrbe.

K 24. členu:

S spremembo 6. alineje 98. člena želimo bolj jasno opredeliti, da se storitev institucionalnega varstva za otroke in mladostnike do 18. leta starosti, ki so vključene v program vzgoje in izobraževanja, financira iz proračuna.

K 25. členu:

V 99. členu gre za redakcijski popravek, saj je prišlo do očitne napake v besedilu obstoječega zakona.

K 26. členu: S spremembo prvega odstavka 100. člena jasneje opredeljujemo, da je storitev institucionalnega varstva za otroke in mladostnike do 18. leta brezplačna, z 18. letom pa postane plačljiva. Z 18. letom velika večina uporabnikov institucionalnega varstva pridobi pravico do nadomestila za invalidnost, ki je namenjeno pokrivanju osnovnih življenjskih stroškov. Skladno z Uredbo o merilih za določanje oprostitev pri plačilu socialnovarstvenih storitev, so odrasle osebe lahko oproščene plačila storitve v obsegu, ki presega višino njihovega ugotovljenega dohodka oziroma plačilne sposobnosti.

K 27. členu:

Iz obstoječega 101. člena izhaja, da minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti s podzakonskim aktom predpiše metodologijo za oblikovanje cen storitev iz 1. do 6. točke 11. člena predmetnega zakona. Ob upoštevanju Zakona o državni upravi, ki je določil nova področja, ki so v pristojnosti novonastalega ministrstva za solidarno prihodnost, pri čemer je le-to pristojno za pomoč družini na domu, se v predlogu člena določa zgolj razmejitev za katere socialno varstvene storitve je pri oblikovanju cen pristojno katero ministrstvo.

K 28. členu:

Pri izvajanju programov v okviru ukrepov se je izkazalo, da je poleg finančnega nadzora nad izvajanjem aktivnosti v zvezi z razpisanimi projekti in programi, potreben tudi nadzor izvajanja ukrepov v skladu s strokovnimi načeli, ki jih bo podrobneje določil minister. V ta namen je spremenjen 102. člen. Gre predvsem za to, da se vzdržuje raven strokovnosti na področju socialnega varstva.

K 29. členu:

Predlagana sprememba 105.a člena ZSV dodaja socialni inšpekciji pravno podlago za izrek novega ukrepa, ki ga inšpekcija lahko predlaga pristojnemu organu v okviru inšpekcijskega nadzora. Omogoča ji, da na podlagi ugotovljenih nepravilnosti, pristojnemu organu predlaga, da lahko izvajalcu dejavnosti socialnega varstva ali posameznemu zaposlenemu pri izvajalcu socialnega varstva, preneha pogodbe o sofinanciranju.

Dosedanja pravna ureditev ni omogočala, da bi pristojni organ v primeru hujših kršitev, s strani izvajalca dejavnosti socialnega varstva, lahko prekinil pogodbo o sofinanciranju, tudi če kršitve po več opozorilih niso bile odpravljene.

Namen spremembe je dosežati, da se za potrebe pravne varnosti in strokovnega izvajanja dejavnosti na področju socialnega varstva, izbirajo in sklepajo pogodbe z najbolj strokovnimi izvajalci, kar se preverja tudi v postopku inšpekcijskega nadzora.

K 30. členu:

Varstveno delovni centri in zavodi za usposabljanje izvajajo več socialnovarstvenih storitev: vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji, institucionalno varstvo, lahko pa tudi pomoč družini za dom. Prevladujoča storitev je vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji, katere namen je, da z ustrezno podporno obravnavo uporabnika, omogoča aktivno vključevanje v prilagojene oblike in procese

delo pod posebnimi pogoji (dnevni centri). Storitve ni del mreže storitev dolgotrajne oskrbe, zato je smiselno, da izvajalci te storitve ohranijo status socialnovarstvenega zavoda.

Črtanje drugega odstavka 149. člena ZDOsk je opredeljeno v obrazložitvi prejšnjega člena.

K 31. členu:

Izvajalci, ki imajo sklenjeno pogodbo za izvajanje institucionalnega varstva v drugi družini s centrom za socialno delo, morajo v roku enega leta od začetka veljavnosti tega zakona skleniti pogodbo z drugim izvajalcem iz javne mreže, ki izvaja institucionalno varstvo, sicer center za socialno delo tako pogodbo ukine po uradni dolžnosti.

K 32. členu:

Dodaja se prehodna določba glede prevedbe že pridobljenih nazivov na področju socialnega varstva. Pri uvrščanju strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev z višješolsko izobrazbo na delovna mesta in nazive v TR VII/ in VII/2, ki jim je bil podeljen naziv v skladu s Pravilnikom o napredovanju strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na področju socialnega varstva v nazive (Uradni list RS, št. 107/00, 31/01, 88/01 in 78/22). Javnega uslužbenca z nazivom »mentor« se uvrsti na delovno mesto z nazivom »samostojni svetovalec«, javnega uslužbenca z nazivom »svetovalec« se uvrsti na delovno mesto z nazivom »višji svetovalec«.

Gre za uresničitev dogovora iz Stavkovnega sporazuma iz leta 2018. V stavkovnem sporazumu med Vlado Republike Slovenije in Sindikatom zdravstva in socialnega varstva Slovenije (Uradni list RS št. 80/2018) sta se stranki sporazuma zavezali, da bo predlagana sprememba pravnih podlag tako, da se uredi poenotenje nazivov v socialnem varstvu zaposlenih s VI. stopnjo izobrazbe, in sicer z ustrezno spremembo Zakona o socialnem varstvu. Gre za ureditev obstoječega stanja, ko imajo strokovni delavci z višješolsko izobrazbo že pridobljene odločbe o napredovanju v naziv na VI. stopnji, in je potrebno s prehodno določbo vključiti, da se že podeljeni nazivi na VI. stopnji za strokovne delavce in strokovne sodelavce, ki so zaposleni na delovnih mestih na VII/1 in VII/2, upoštevajo.

Zaradi novega sistema plač javnih uslužbencev v letu 2008, je prišlo do situacije, ko javni uslužbenci, ki še do prevedbe niso napredovali v nazive, kasneje na svojem delovnem mestu, ko so naziv pridobili, niso mogli biti uvrščeni v višji naziv in s tem plačni razred, saj lahko javni uslužbenci z višješolsko izobrazbo po obstoječi zakonodaji napredujejo v naziv mentor in svetovalec, teh nazivov pa delovna mesta z zahtevano visokošolsko izobrazbo nimajo.

Na stavkovnih pogajanjih je bilo dogovorjeno, da se uredi poenotenje nazivov v socialnem varstvu zaposlenih s VI. stopnjo izobrazbe. Na podlagi navedene predhodne določbe bodo tudi strokovni delavci in strokovni sodelavci, ki so bili razporejeni na delovna mesta, za katere je bila spremenjena zahtevana stopnja strokovne izobrazbe, lahko napredovali skladno z delovnim mestom, ki ga zasedejo.

K 33. členu:

V okviru pogajanj med Vlado Republike Slovenije in reprezentativnimi sindikati s področja zdravstva in socialnega varstva o uskladitvi plačnih nesorazmerij je bilo z Aneksom h Kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije (Uradni list RS, št. 165/2022) določeno novo delovno mesto strokovni delavec na CSD (delovno mesto v nazivih), šifra delovnega mesta F017021, VII/2 tarifni razred. Novo delovno mesto je bilo določeno z namenom ustrežnejšega vrednotenja dela strokovnih delavcev na centrih za socialno delo, ki opravljajo najzahtevnejša opravila. Ti strokovni delavci so imeli večinoma sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za delovno mesto strokovni delavec za področje (eno ali več), šifra delovnega mesta F017015, VII/2 tarifni razred, pri čemer pa imajo nekateri od njih doseženo višješolsko (VI/1 stopnja) ali visokošolsko izobrazbo (VII/1 stopnja) raven izobrazbe in so svoje delovno mesto zasedli v okviru vstopa v nov plačni sistem leta 2008, plačni razred pa se jim je določil ob uporabi 14. člena zakona, ki ureja sistem plač v javnem sektorju. Za te strokovne delavce mora obstajati posebna zakonska podlaga (t.i. spregled izobrazbe), da lahko sklenejo pogodbo o zaposlitvi za novo

delovno mesto strokovni delavec na CSD, ki je uvrščeno v VII/2 tarifni razred in kjer je zahtevana VII. raven izobrazbe.

K 34. členu:

V prehodnih določbah je zakonsko postavljen rok, ki ministra, pristojnemu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter ministra, pristojnemu za institucionalno varstvo, pomoč družini na domu, vodenje in varstvo ter zaposlitve pod posebnimi pogoji, zavezuje k izdaji podzakonskih aktov, kar izhaja iz določb v zakonu, ki določeno materijo naslavlja na urejanje z podzakonskimi predpisi. V roku 3 mesecev se torej oba ministra zavezujeta k sprejetju Pravilnika o določitvi višine in načina izplačila denarnih prejemkov, namenjenih osebam, vključenim v program socialne aktivacije, Pravilnik o dodeljevanju štipendij za področje socialnega varstva, Pravilnik o standardih in normativih socialno varstvenih storitev pomoči družini na domu, institucionalnega varstva in vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji, Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev.

K 35. členu:

Določa se začetek veljavnosti zakona, to je naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

11. člen

Storitve, namenjene odpravljanju socialnih stisk in težav so:

1. prva socialna pomoč,
2. osebna pomoč,
3. podpora žrtvam kaznivih dejanj,
4. pomoč družini za dom,
5. pomoč družini na domu,
6. socialni servis,
7. institucionalno varstvo,
8. vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji,
9. pomoč delavcem v podjetjih, zavodih ter pri drugih delodajalcih.

Storitve iz od 1. do 4. točke, 6. in 9. točke prejšnjega odstavka se izvajajo po normativih in standardih, ki jih predpiše minister, pristojen za socialno varstvo. Storitve iz 5., 7. in 8. točke prejšnjega odstavka pa se izvajajo po normativih in standardih, ki jih predpiše minister, pristojen za institucionalno varstvo, pomoč družini na domu, vodenje in varstvo ter zaposlitve pod posebnimi pogoji.

15. člen

Pomoč družini za dom obsega strokovno svetovanje in pomoč pri urejanju odnosov med družinskimi člani ter pri skrbi za otroke in usposabljanje družine za opravljanje njene vloge v vsakdanjem življenju.

15.a člen

Pomoč družini na domu obsega socialno oskrbo upravičenca v primeru invalidnosti, starosti ter v drugih primerih, ko socialna oskrba na domu lahko nadomesti institucionalno varstvo.

15.b člen

Socialni servis obsega pomoč pri hišnih in drugih opravilih v primeru otrokovega rojstva, bolezni, invalidnosti, starosti, v primeru nesreč ter v drugih primerih, ko je ta pomoč potrebna za vključitev osebe v vsakdanje življenje.

16. člen

Institucionalno varstvo po tem zakonu obsega vse oblike pomoči v zavodu, v drugi družini ali drugi organizirani obliki, s katerimi se upravičencem nadomeščajo ali dopolnjujejo funkcije doma in lastne družine, zlasti pa bivanje, organizirana prehrana in varstvo ter zdravstveno varstvo.

Institucionalno varstvo otrok in mladoletnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje po tem zakonu obsega poleg storitev iz prejšnjega odstavka že vzgojo in pripravo za življenje.

Institucionalno varstvo otrok, mladostnikov in odraslih oseb do 26. leta starosti z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju, ki so usmerjene v program vzgoje in izobraževanja po posebnem zakonu, obsega poleg storitev iz prvega odstavka tega člena še usposabljanje po posebnem zakonu, oskrbo in vodenje.

Upravičenec do institucionalnega varstva lahko v primerih in pod pogoji, določenimi s tem zakonom, namesto pravice do celodnevnega institucionalnega varstva izbere družinskega pomočnika.

18.a člen

(se preneha uporabljati)

Pravico do izbire družinskega pomočnika ima polnoletna oseba s težko motnjo v duševnem razvoju ali polnoletna težko gibalno ovirana oseba, ki potrebuje pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb (v nadaljnjem besedilu: invalidna oseba).

Šteje se, da gre za invalidno osebo iz prejšnjega odstavka, če:

- je zanj pred uveljavljanjem pravice do izbire družinskega pomočnika skrbel eden od staršev, ki je po predpisih o starševskem varstvu prejemal delno plačilo za izgubljeni dohodek,
- ali je oseba invalid po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, ki potrebuje pomoč za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb,
- ali če v skladu s tem zakonom pristojna komisija ugotovi, da gre za osebo s težko motnjo v duševnem razvoju ali težko gibalno ovirano osebo, ki potrebuje pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb, ki jo lahko nudi družinski pomočnik.

Invalidna oseba v primeru izbire družinskega pomočnika obdrži pravico do dodatka za tujo nego in pomoč oziroma dodatka za pomoč in postrežbo (v nadaljnjem besedilu: dodatek za pomoč in postrežbo), ki ga prejema po drugih predpisih, pri čemer vlogi iz 18.č člena tega zakona priloži pisno izjavo, s katero dovoli, da izplačevalec dodatek, do katerega je upravičena in največ v višini zneska, določenega na podlagi prvega odstavka 18.i člena tega zakona, v času, ko ji pomoč nudi družinski pomočnik, izplačuje Republiki Sloveniji.

Invalidna oseba in njeni zavezanci za preživljanje (v nadaljnjem besedilu: zavezanci) so dolžni Republiki Sloveniji redno za tekoči mesec povrniti sredstva oziroma del sredstev, ki jih Republika Slovenija namenja za pravice družinskega pomočnika. Invalidna oseba to zagotovi tako, da s pisno izjavo dovoli izplačevalcu dodatka za pomoč in postrežbo, da le-tega, vendar največ v višini zneska, določenega na podlagi prvega odstavka 18.i člena tega zakona, izplačuje Republiki Sloveniji.

Pravice družinskega pomočnika se dodatno financirajo s sredstvi invalidne osebe do višine njene plačilne sposobnosti in s sredstvi v višini prispevka zavezancev. Plačilna sposobnost invalidne osebe in prispevek zavezancev se določita v skladu s predpisom iz tretjega odstavka 100. člena tega zakona na način, ki velja za določitev prispevka upravičenca in prispevka zavezanca k plačilu oziroma doplačilu storitve pomoči družini na domu. Kadar ta sredstva, skupaj s sredstvi iz tretjega odstavka tega člena ne zadostujejo za financiranje pravic družinskega pomočnika, razliko doplača Republika Slovenija.

Pristojni center za socialno delo v odločbi o priznanju pravice do izbire družinskega pomočnika odloči o prispevku invalidne osebe in zavezanca oziroma Republike Slovenije k plačilu sredstev oziroma dela sredstev, ki jih Republika Slovenija namenja za pravice družinskega pomočnika, za obdobje od dneva pridobitve pravice do izbire družinskega pomočnika, v primeru sprememb med izvajanjem te pravice pa s prvim dnevom naslednjega meseca po dnevu nastanka sprememb.

Zavezanec, ki je hkrati družinski pomočnik, ni dolžan prispevati k plačilu pravic družinskega pomočnika.

Če je invalidna oseba lastnica nepremičnine, se ji v odločbi o priznanju pravice do izbire družinskega pomočnika prepove odtujiti in obremeniti nepremičnino, katere lastnica je in na kateri nima prijavljenega stalnega prebivališča, v korist Republike Slovenije, na način iz 100.b člena tega zakona. Dedovanje zapustnikovega premoženja, kateremu je bila priznana pravica do izbire družinskega pomočnika in je sredstva za financiranje pravic družinskega pomočnika prispevala oziroma doplačevala Republika Slovenija, se omeji do višine 2/3 prejetih sredstev, ki jih je zapustnik prejel iz naslova oprostitve plačila oziroma doplačila k plačilu sredstev namenjenih za plačilo pravice do družinskega pomočnika, če je imel v lasti nepremičnino na kateri ni imel prijavljenega stalnega prebivališča

18.I člen

(se preneha uporabljati)

Družinski pomočnik preneha opravljati svoje naloge:

- na željo invalidne osebe,
- na željo družinskega pomočnika,
- zaradi spremenjenih potreb invalidne osebe,
- zaradi izvajanja dolžnosti in nalog v nasprotju z določbami tega zakona,
- s smrtjo družinskega pomočnika,
- s smrtjo invalidne osebe.

V primeru prenehanja opravljanja nalog družinskega pomočnika po prvi, drugi, tretji in četrti alineji prejšnjega odstavka pristojni center za socialno delo izda odločbo.

Družinski pomočnik, z dnem, navedenim v izreku odločbe iz prejšnjega odstavka izgubi pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek.

V primeru prenehanja opravljanja nalog družinskega pomočnika po šesti alineji prvega odstavka tega člena družinski pomočnik obdrži pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek še 3 mesece po smrti invalidne osebe.

Če invalidna oseba v času, ko ji pomoč nudi družinski pomočnik, ravna v nasprotju z določbo iz tretjega odstavka 18.a člena tega zakona, se tako ravnanje šteje kot razlog za prenehanje opravljanja nalog družinskega pomočnika po prvi alineji prvega odstavka tega člena.

42. člen

Javna služba na področju socialnega varstva obsega naslednje storitve:

- socialno preventivo;
- prvo socialno pomoč;
- osebno pomoč;
- podporo žrtvam kaznivih dejanj;

- pomoč družini za dom;
- pomoč družini na domu;
- institucionalno varstvo;
- vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji.

Merila, po katerih se določa obseg javne službe za posamezne storitve iz prejšnjega odstavka, določa socialno varstveni program.

49.a člen

Center za socialno delo se ustanovi kot javni socialno varstveni zavod.

Znotraj centra za socialno delo delujejo enote centra za socialno delo, ki so notranje organizacijske enote in so organizirane tudi zunaj sedeža centra za socialno delo.

Centri za socialno delo poslujejo tudi v stalnih ali občasnih krajevnih pisarnah, ki so organizirane s sklepom direktorja centra za socialno delo.

Na enotah centra za socialno delo se izvajajo socialno varstvene storitve, javna pooblastila in naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi, ter socialnovarstveni programi, pomembni za občino in za sodelovanje z nevladnimi organizacijami, razen:

- vodenje postopkov o pravicah iz javnih sredstev (o otroškem dodatku, znižanju plačila za programe vrtcev, državni štipendiji, dodatni subvenciji malice za učence in dijake in subvenciji kosila za učence),
 - vodenje postopkov o pravici do dodatka za veliko družino,
 - naloge službe za koordinacijo in pomoč žrtvam,
 - vodenje in organiziranje interventne službe in kriznih centrov,
 - naloge, ki jih opravljajo koordinatorji obravnave v skupnosti in
 - naloge, ki jih opravljajo koordinatorji invalidskega varstva,
- ki se izvajajo na centru za socialno delo.

Ne glede na prvo alinejo prejšnjega odstavka se vodenje postopka o otroškem dodatku izvaja na enoti centra za socialno delo, če se hkrati vodi postopek o pravici do denarne socialne pomoči, o pravici do varstvenega dodatka, o pravici do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, o pravici do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje ali o subvenciji najemnine.

Vlada Republike Slovenije z uredbo določi centre za socialno delo, njihov sedež in teritorialno pristojnost ter enote centra za socialno delo in njihova območja delovanja, tako da je zagotovljeno racionalno in učinkovito opravljanje nalog.

52. člen

Varstveni delovni center opravlja naloge vodenja in varstva ter organizira zaposlitev pod posebnimi pogoji za duševno in telesno prizadete odrasle osebe.

Poleg storitev iz prejšnjega odstavka lahko varstveno delovni center opravlja tudi institucionalno varstvo odraslih duševno in telesno prizadetih oseb po prvem odstavku 16. člena tega zakona ter pomoč na domu družinam duševno in telesno prizadetih oseb. **(prenehal veljati)**

Varstveno delovni center lahko opravlja tudi posebne oblike priprav na zaposlitev.

54. člen

Zavod za usposabljanje opravlja institucionalno varstvo za otroke, mladostnike in odrasle osebe do 26. leta starosti z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju po tretjem odstavku 16. člena tega zakona.

Zavod za usposabljanje lahko opravlja tudi institucionalno varstvo za odrasle osebe z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju po prvem odstavku 16. člena tega zakona.

Zavod za usposabljanje izvaja tudi storitev vodenja in varstva ter organizira zaposlitev pod posebnimi pogoji za osebe z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju ter pomoč na domu odraslih oseb z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju.

Poleg storitev iz prejšnjega odstavka lahko zavod za usposabljanje izvaja posebne oblike priprav na zaposlitev.

61.a člen

Če izvajalec v mreži javne službe v okviru izvajanja socialnovarstvene storitve opravlja dejavnosti, ki jih izvajajo uporabniki ob podpori strokovnega kadra in so namenjene ohranjanju njihovih znanj in sposobnosti, se te dejavnosti ne štejejo za tržne dejavnosti.

65. člen

Socialno varstvene storitve lahko opravlja zasebnik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- da ima ustrezno strokovno izobrazbo v skladu z 69. ali 70. členom tega zakona;
- da ima opravljen strokovni izpit in je pridobil mnenje socialne zbornice;
- da ima najmanj tri leta delovnih izkušenj na področju, na katerem bo opravljal zasebno delo, če bo opravljal delo, za katero se zahteva najmanj višješolska izobrazba;
- da ni v delovnem razmerju;
- da mu ni s pravnomočno odločbo sodišča prepovedano opravljanje poklica;
- da ima zagotovljene prostore, opremo in kadre, če tako zahteva narava dela.

Ne glede na prejšnji odstavek lahko posamezne storitve v okviru javne službe v skladu z zakonom opravlja rejnik ali tretja oseba, če za te storitve sklene pogodbo z izvajalcem iz javne mreže.

68.č člen

Skupnost, ki zastopa področje varstveno delovnih centrov in zavodov za usposabljanje, ki izvajajo storitve za osebe z motnjami v razvoju (v nadaljevanju: področje dejavnosti skupnosti), opravlja naslednje naloge kot javna pooblastila:

1. na podlagi predhodnega mnenja ministrstva, pristojnega za socialno varstvo, oblikuje pravila za vodenje sistemov, ki tvorijo poenoten informacijski sistem na področju dejavnosti skupnosti,
2. vzpostavi, vodi, vzdržuje in nadzoruje centralno zbirko podatkov s področja dejavnosti skupnosti in je upravljevalec centralne zbirke osebnih podatkov na tem področju,
3. načrtuje in izvaja izobraževanje za delavce na področju dejavnosti skupnosti, ki niso strokovni delavci ali strokovni sodelavci po tem zakonu,
4. v skladu z veljavnimi normativi in standardi iz drugega odstavka 11. člena tega zakona določa podrobnejše standarde za izvajanje posameznih vrst oskrbe in kriterije za določitev vrst oskrbe glede na potrebe uporabnikov storitev na področju dejavnosti skupnosti.

7. Štipendije za področje socialnega varstva

»75.a člen

Iz proračuna Republike Slovenije se zagotavljajo sredstva za štipendiranje študentov študijskega programa za pridobitev izobrazbe socialni delavec.

75.b člen

Štipendije za štipendiranje študentov študijskega programa za pridobitev izobrazbe socialni delavec (v nadaljnjem besedilu: štipendija) se dodeljujejo na podlagi javnega razpisa, ki ga sklad objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, in vsebuje:

1. naziv in sedež izvajalca razpisa,
2. pravno podlago za izvedbo javnega razpisa,
3. predmet javnega razpisa z določitvijo študijskih programov za pridobitev izobrazbe, za katere se razpisujejo štipendije,
4. višino štipendije in število razpisanih štipendij,
5. pogoje za pridobitev štipendije,
6. merila za dodelitev štipendije,
7. rok za prijavo,
8. vsebino prijave,
9. dokazila, ki jih je treba priložiti prijavi na javni razpis,
10. rok, v katerem bodo kandidati obveščeni o izidu javnega razpisa.

75.c člen

Štipendija se lahko podeli kandidatu, ki se izobražuje za pridobitev izobrazbe socialni delavec, ni v delovnem razmerju ali prijavljen kot iskalec zaposlitve na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje in izpolnjuje druge pogoje, določene s tem zakonom.

Če ta zakon ne določa drugače, se v postopku dodeljevanja štipendij uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

Postopek javnega razpisa za dodelitev štipendije vodi Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: sklad). O pritožbah zoper odločitve sklada odloča ministrstvo, pristojno za socialno varstvo.

V sporih zoper odločitve ministrstva iz prejšnjega odstavka tega člena odloča Upravno sodišče Republike Slovenije.

75.č člen

Osnovna merila za dodelitev štipendije so učni in študijski uspeh. in drugi dosežki kandidata

75.d člen

Štipendija se podeli študentu, ki se izobražuje za pridobitev izobrazbe socialni delavec (v nadaljnjem besedilu: štipendist), ki se obveže, da bo po končanem izobraževanju sklenil delovno razmerje:

- primarno na centru za socialno delo;
- v drugem javnem socialno varstvenem zavodu, če se ne more zaposliti na centru za socialno delo;
- pri izvajalcu socialnovarstvenega programa, če zaposlitev v javnem socialno varstvenem zavodih iz prve in druge alineje tega odstavka ni mogoča.

Štipendist po končanem študiju sklepa delovno razmerje iz prejšnjega odstavka za določen čas in mora v prvem letu po zaključku študija izpolniti pogoje za strokovnega delavca po drugem odstavku 69. člena tega zakona.

75.e člen

Štipendist mora uspešno zaključiti obveznosti iz izobraževalnega programa oziroma pridobiti višjo raven izobrazbe do 30. septembra naslednjega koledarskega leta po opravljenem letniku. Če štipendist ne zaključi obveznosti izobraževalnega programa v roku iz prejšnjega odstavka, mora vrniti zneske prejetih štipendij za zadnji letnik prejetanja.

Če štipendist ne izpolni obveznosti iz prejšnjega člena, mora vrniti vse zneske prejete štipendije od začetka prejetanja, prav tako za dodatno študijsko leto po izteku izobraževalnega programa, če je bil v dodatnem letu upravičen do štipendije.

O vračilu sredstev dodeljevalec štipendije izda odločbo, v pogodbenem razmerju pa zahtevek za vračilo. vrniti polovico prejete štipendije od začetka prejetanja prav tako za dodatno študijsko leto po izteku izobraževalnega programa, če je bil v dodatnem letu upravičen do štipendije.

75.f člen

Štipendijsko razmerje in prejetanje štipendije se podaljša za dodatno eno šolsko ali študijsko leto, če štipendist ponavlja letnik zaradi:

- starševstva,
- opravičljivih zdravstvenih razlogov,
- izjemnih družinskih in socialnih okoliščin,
- neizpolnenih šolskih ali študijskih obveznosti zaradi višje sile.

V primeru prenehanja štipendijskega razmerja je štipendist dolžan vrniti štipendijo za letnik, ki ga ni uspešno zaključil, razen če ga ni zaključil iz opravičljivih razlogov iz prejšnjega odstavka.

76.g člen

Minister, pristojen za socialno varstvo, s podzakonskim aktom podrobneje določi pogoje in merila za dodelitev štipendije ter pravice in obveznosti iz štipendijskega razmerja ter vračilo štipendij.

79.č člen

Za namen preprečevanja in reševanja socialne problematike posameznikov, družin in skupin prebivalstva in zmanjševanja števila ljudi, izpostavljenih tveganju revščine ali socialni izključenosti, se poleg socialnovarstvenih storitev iz 11. in programov iz 18.s člena tega zakona izvajajo tudi drugi ukrepi na področju socialnega varstva.

Ukrepi iz prejšnjega odstavka se izvajajo v obliki projektov ali programov v skladu s strokovnimi načeli, ki jih podrobneje določi minister, pristojen za socialno varstvo.

Ukrepi iz prvega odstavka tega člena se lahko financirajo ali sofinancirajo iz proračuna Republike Slovenije, občinskih proračunov ali evropskih skladov. Navedene ukrepe lahko izvaja ministrstvo,

pristojno za socialno varstvo, izvajalec v mreži javne službe ali izvajalci, izbrani z javnim razpisom, ki ga izvede ministrstvo, pristojnega za socialno varstvo.

Izvajalca v mreži javne službe, vsebino in območje, na katerem se izvajajo ukrepi iz prvega odstavka tega člena, na podlagi analize potreb določi minister, pristojen za socialno varstvo, sam ali na predlog drugih, strokovnih institucij, reprezentativnih uporabniških združenj in raziskovalnih organizacij.

V primeru, da se sredstva za ukrepe iz prvega odstavka prejšnjega člena dodeljujejo na podlagi javnega razpisa, mora prijavitelj in, v primeru projektnega partnerstva, vsak projektni partner, izpolnjevati naslednje splošne pogoje, ki so podrobneje določeni v javnem razpisu:

8. je pravna oseba javnega ali zasebnega prava s sedežem v Republiki Sloveniji
9. ima odprt transakcijski račun, ki je vpisan v register transakcijskih računov pri Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES),
10. ni v stečajnem postopku, postopku prenehanja, postopku prisilne poravnave ali v postopku likvidacije,
11. ima poravnane vse zapadle davke in druge obvezne dajatve v Republiki Sloveniji,
12. ni bil pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja v zvezi s svojim poklicnim ravnanjem,
13. za iste upravičene stroške, ki bodo predmet financiranja javnega razpisa, ni in ne bo dobil drugih javnih sredstev,
14. izpolnjuje kadrovske pogoje, prostorske pogoje in pogoje glede tehnične opremljenosti.

Kadar je glede na predmet, cilje in namen posameznega javnega razpisa to potrebno, se lahko v javnem razpisu določijo tudi dodatni pogoji, ki jih mora izpolnjevati prijavitelj, in v primeru projektnega partnerstva, vsak projektni partner.

Za določitev pravil postopka in način dodeljevanja sredstev se uporabljajo predpisi, ki urejajo javne finance.

Z javnim razpisom se lahko določi eno ali več meril za ocenjevanje vlog prijavitelja, ki izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka tega člena.

Merila za ocenjevanje ponudb se lahko nanašajo na:

6. ustreznost projekta;
7. izvedljivost projekta;
8. usposobljenost za izvedbo projekta;
9. zagotavljanje trajnosti;
10. druga merila določena glede na namen in cilj javnega razpisa.

Merila za ocenjevanje vlog iz prejšnjih odstavkov morajo biti skladna s tem zakonom, ciljem in namenom posameznega javnega razpisa.

Socialna inšpekcija izvaja nadzor izvajanja ukrepov v skladu s strokovnimi načeli, določenimi na način iz drugega odstavka tega člena ukrepov.

Osebe, vključene v izvajanje ukrepov iz prvega odstavka tega člena, lahko v času vključenosti v posamezen ukrep pridobijo pravico do denarne nagrade, kritja stroškov prevoza oziroma prehrane. Pogoje za upravičenost do denarnih prejemkov, njihovo višino in način izplačila za vsak posamezen program določi minister, pristojen za socialno varstvo, s podzakonskim aktom.

Denarni prejemki iz prejšnjega odstavka se pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev ne štejejo kot dohodek pri ugotavljanju materialnega položaja oseb.

Ne glede na zakon, ki ureja dohodnino, se za denarno nagrado ne plačuje dohodnine.

Denarna nagrada je izvzeta iz izvršbe po zakonu, ki ureja izvršbo in zavarovanje, in iz davčne izvršbe po zakonu, ki ureja davčni postopek.

Osebe, upravičene do denarne nagrade iz tega člena, se ne štejejo kot delovno aktivne osebe po zakonu, ki ureja socialno varstvene prejemke.

79. d člen

Materialno in socialno najbolj ogroženim osebam se lahko zagotovi pomoč z namenom odpravljanja njihove materialne prikrajšanosti in socialne izključenosti. Za izvajanje te pomoči iz evropskih skladov minister, pristojen za socialno varstvo, sprejme podzakonski akt.

Ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, lahko sredstva za financiranje ali sofinanciranje izvajanja ukrepov iz prejšnjega odstavka dodeljuje na podlagi javnega razpisa.

Prijavitelj na javni razpis in vsak projektni partner v primeru projektnega partnerstva mora izpolnjevati naslednje splošne pogoje, ki so podrobneje določeni v javnem razpisu:

5. je humanitarna organizacija, vpisana v razvid humanitarnih organizacij pri pristojnem ministrstvu, ter opravlja dejavnost na področju socialnega varstva ali organizacija s statusom nevladne organizacije v javnem interesu na področju opravljanja humanitarne dejavnosti ter so vpisani v evidenco nevladnih organizacij;
6. za stroške izvajanja ukrepov, za katere daje vlogo za dodelitev sredstev, ni in ne bo prejela pomoči iz drugih javnih virov;
7. ima izpostavljeno lokalno mrežo za izvajanje pomoči;
8. ima upravne, finančne in operativne zmogljivosti za izvajanje pomoči.

Kadar je glede na predmet, cilje in namen posameznega javnega razpisa to potrebno, se lahko v javnem razpisu določi tudi dodatne pogoje.

Za določitev pravil postopka in način dodeljevanja sredstev se uporabljajo predpisi, ki urejajo javne finance.

Z javnim razpisom se lahko določi eno ali več meril za ocenjevanje vloge prijavitelja, ki izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka tega člena.

Merila za ocenjevanje vlog se lahko nanašajo na:

7. organizacijo transporta, skladiščenja in razdeljevanja hrane;
8. postopek preverjenja upravičenosti oseb do pomoči;
9. program spremljevalnih ukrepov ter strokovna usposobljenost za izvajanje;
10. sistem spremljanja izvajanja pomoči;
11. izkušnje z izvajanjem primerljivih dejavnosti
12. druga merila določena glede na namen in cilj javnega razpisa, v skladu s tem zakonom.

Merila za ocenjevanje vlog iz prejšnjih odstavkov tega člena morajo biti skladna s tem zakonom, ciljem in namenom posameznega javnega razpisa.

79.e člen

Za potrebe uvajanja, izvajanja, spremljanja, poročanja, preverjanja namenskosti porabljenih sredstev evropske kohezijske politike in evalviranja posameznega ukrepa na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona ter za znanstveno raziskovalne in statistične namene, se vodi centralna zbirka podatkov, ki zajema posamezne ukrepe na področju socialnega varstva (v nadaljnjem besedilu: centralna zbirka podatkov).

Centralna zbirka podatkov iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke osebe in njenega zakonitega zastopnika:

- osebno ime,
- enotno matično številko občana,
- spol,
- davčno številko,
- podatki o prebivališču,
- kontaktni podatki,
- podatke o državljanstvu,
- podatke o smeri in stopnji izobrazbe,
- podatke o statusu na trgu dela,
- podatke o transakcijskem računu oziroma o drugem računu, na katerega bo oseba prejela prejemke iz vključenosti v ukrepih,
- podatke o statusu migranta, udeleženca tujega rodu ali manjšine,
- podatke o pripadnosti drugi prikrajsani skupini,
- podatke o udeležencu iz tretje države,
- podatke o invalidnosti,
- podatke o statusu brezdomca,
- podatke o brezposelnosti,
- podatke o delovni dobi,
- podatke o socialnih stiskah in težavah oseb in družine ter predhodnih obravnavah in vključitvah,
- podatke o predhodnih vključitvah v druge programe, ki vplivajo na socialni, zdravstveni, zaposlitveni in izobraževalni položaj osebe.

Centralna zbirka podatkov iz prejšnjega odstavka lahko vsebuje tudi podatke, ki niso osebni, ki so potrebni za doseg namena iz prvega odstavka tega člena.

Za posamezen ukrep na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona se zbirajo samo tisti osebni podatki iz drugega odstavka tega člena, ki so potrebni za doseg namena posameznega ukrepa.

79.f člen

Centralno zbirko podatkov iz naslova drugih ukrepov na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona vodi ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, kot upravljavec te zbirke.

Izvajalci v mreži javne službe in izvajalci, izbrani na podlagi četrtega odstavka 79.č člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: izvajalci drugih ukrepov na področju socialnega varstva), za namene vključitve podatkov v centralno zbirko podatkov iz prejšnjega člena ter za namene uvajanja, izvajanja, spremljanja in evalviranja posameznega ukrepa na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona zbirajo in obdelujejo tiste osebne podatke iz drugega odstavka prejšnjega člena, ki so potrebni za doseg namena posameznega ukrepa na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona.

Izvajalci posameznega ukrepa na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona, posredujejo ministrstvu, pristojnemu za socialno varstvo, osebne podatke iz prejšnjega odstavka za namene vodenja centralne zbirke iz 79.f člena tega zakona.

79.g člen

Podatki za osebe, vključene v ukrepe na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona, se zbirajo na podlagi pisnega soglasja osebe oziroma njenega zakonitega zastopnika, neposredno od osebe oziroma njenega zakonitega zastopnika in od drugih upravljavcev zbirk podatkov, za katere je oseba oziroma njen zakoniti zastopnik podal pisno soglasje.

79.h člen

Ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, lahko osebne podatke, ki se vodijo v centralni zbirki podatkov iz 79.f člena tega zakona, zbira in obdeluje samo za namene, kot so opredeljeni v prvem odstavku 79.f člena tega zakona.

Izvajalci posameznih ukrepov na področju socialnega varstva osebne podatke, ki jih pridobijo iz centralne zbirke podatkov iz 79.f člena tega zakona, obdelujejo samo za dosego namena posameznega ukrepa iz 79.č člena tega zakona.

Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo brezplačno pridobiva podatke iz centralne zbirke podatkov iz 79.e člena tega zakona in jih uporablja za analize, spremljanje izvajanja posameznega projekta poskusnega izvajanja iz 79.č člena tega zakona ter znanstvenoraziskovalne in statistične namene v obliki, ki onemogoča identifikacijo oseb.

79.i člen

Podatki iz centralne zbirke podatkov iz 79.f člena tega zakona se hranijo pet let po prenehanju izvajanja posameznega ukrepa na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona, če posamezni zakon za določene podatke ne določa drugače.

Podatki iz zbirk podatkov izvajalcev poskusnega izvajanja se hranijo pet let po prenehanju izvajanja posameznega ukrepa na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona, če posamezni zakon za določene podatke ne določa drugače.

80. člen

Če posamezne socialnovarstvene storitve po tem zakonu, opravljajo socialne službe, organizirane kot del enotnega sistema vzgoje in izobraževanja, zdravstva, zaposlovanja, dolgotrajne oskrbe ter pravosodja, se te storitve opravljajo po normativih in standardih iz drugega odstavka 11. člena tega zakona.

Socialne službe iz prejšnjega odstavka lahko opravljajo tudi naloge socialne preventive za delovno področje, za katero so ustanovljene.

98. člen

Iz proračuna Republike Slovenije se financirajo:

- dejavnosti, potrebne za delovanje in razvoj sistema socialnega varstva iz 6. člena tega zakona;
- socialna preventiva;
- prva socialna pomoč;
- pomoč družini za dom;
- izvrševanje javnih pooblastil;
- institucionalno varstvo iz tretjega odstavka 16. člena tega zakona, za otroke in mladostnike do 18. leta;
- vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji;

- krizna namestitvev;
- interventna služba;
- investicije v socialnovarstvene zavode;
- skupne naloge socialnega varstva iz programa, ki ga vsako leto določi državni zbor;
- naloge socialne zbornice iz drugega odstavka 77. člena tega zakona;
- osebna pomoč;
- podpora žrtvam kaznivih dejanj;
- naloge, ki jih skupnosti iz 68.a člena tega zakona opravljajo kot javno pooblastilo;
- javni socialnovarstveni programi, razvojni in eksperimentalni socialnovarstveni programi, pomembni za državo in sodelovanje z nevladnimi organizacijami;
- pravice družinskega pomočnika.

Ne glede na določbe tega zakona se iz proračuna Republike Slovenije financirajo tudi stroški storitev v zavodih za odrasle, če upravičenec pred prijavo stalnega prebivališča na podlagi dokončne odločbe upravne enote, izdane v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča skladno z zakonom, ki ureja prijavo prebivališča, na naslovu nastanitvenega centra ali na naslovu zavoda, v katerem je nastanjen, v Republiki Sloveniji ni imel prijavljenega stalnega prebivališča.

98.b člen

Javni in razvojni socialnovarstveni programi se sofinancirajo na podlagi javnega razpisa.

Javni razpis za izbiro in dodelitev sredstev javnim socialnovarstvenim programom in razvojnim socialnovarstvenim programom iz 18.s člena tega zakona, ki so pomembni za državo, se objavi vsaj enkrat letno v obsegu zagotovljenih sredstev.

V javnem razpisu se določijo področja in vrste socialnovarstvenih programov, ki se sofinancirajo, način sofinanciranja in pogoji za izvajanje programov, določeni v 18.s členu tega zakona in podzakonskemu predpisu, izdanemu na njegovi podlagi.

Minister, pristojen za socialno varstvo, izda sklep o izboru javnega socialnovarstvenega programa kot prejemnika sredstev za največ deset let, sklep o izboru razvojnega socialnovarstvenega programa pa za največ tri leta.

Pogodba za izvajanje javnega socialnovarstvenega programa se sklene za vsako leto posebej.

Če je bil znesek javnih sredstev v pogodbi o izvajanju socialnovarstvenega programa določen glede na predvidevanje, da sredstva proračuna, namenjena za socialno varstvo, v času veljavnosti pogodbe ne bodo manjša, kot so bila ob podpisu pogodbe, pa so se kasneje zmanjšala v takšnem obsegu, da programa ni več mogoče izpolniti v dogovorjenem obsegu, se pogodba iz tega razloga v javnem interesu spremeni.

99. člen

Iz proračuna občine se financirajo:

- pomoč družini na domu, najmanj v višini 50% subvencije k ceni storitve in v višini, za katero je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila;
- stroški storitev v zavodih za odrasle, kadar je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila;
- javni socialnovarstveni programi, razvojni in dopolnilni socialnovarstveni programi, pomembni za občino in sodelovanje z nevladnimi organizacijami.

Sredstva za financiranje pravic in prispevkov oziroma storitev in pomoči iz prejšnjega odstavka se financirajo iz proračuna občine, na območju katere ima upravičenec storitev in pomoči prijavljeno stalno prebivališče.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se stroški storitve iz druge alineje prvega odstavka tega člena pri prijavi stalnega prebivališča na naslovu socialnovarstvenega zavoda na podlagi dokončne odločbe upravne enote, izdane v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča skladno z zakonom, ki ureja prijavo prebivališča, financirajo iz proračuna občine, v kateri je imel upravičenec prijavljeno stalno prebivališče pred prijavo stalnega prebivališča na naslovu zavoda.

100. člen

Upravičenci in drugi zavezanci so dolžni plačati vse po tem zakonu opravljene storitve, razen storitev socialne preventive, prve socialne pomoči, podpore žrtvam kaznivih dejanj in institucionalnega varstva za otroke in mladostnike do 18. leta starosti, vključene v zavode za usposabljanje na podlagi tretjega odstavka 16. člena tega zakona, ki so za upravičence brezplačne.

Prejemniki trajne denarne socialne pomoči in prejemniki nadomestila za invalidnost po zakonu, ki ureja socialno vključevanje invalidov, so oproščeni plačila vseh storitev razen storitev institucionalnega varstva.

Vlada Republike Slovenije predpiše merila, po katerih se za upravičence in druge zavezance delno ali v celoti določajo oprostitev pri plačilu storitev.

Na zahtevo upravičenca do socialnovarstvene storitve odloči o delni ali celotni oprostitvi plačila storitve center za socialno delo, v skladu z merili iz prejšnjega odstavka.

Center za socialno delo lahko upravičencu oziroma zavezancu določi višjo oprostitev, kot bi jo določil po merilih iz tretjega odstavka tega člena, če upravičenec storitev nujno potrebuje in bi prišlo do ogrožanja njegovega zdravja ali življenja, če mu storitev ne bi bila omogočena, ali če to narekujejo posebne socialne razmere ali iz drugih pomembnih razlogov v korist upravičenca oziroma zavezanca.

V primeru vložitve zahteve za oprostitev plačila storitve center za socialno delo o oprostitvi plačila in določitvi prispevka upravičenca in zavezanca oziroma občine k plačilu oziroma doplačilu storitve odloči za obdobje od dneva začetka izvajanja storitve dalje, v primeru sprememb med izvajanjem storitve pa s prvim dnevom naslednjega meseca po dnevu nastanka spremembe.

Stroške v zvezi s storitvami iz 18. člena tega zakona krije podjetje, zavod ter druga organizacija, ki te storitve zagotavlja.

Center za socialno delo lahko za upravičenca do institucionalnega varstva določi oprostitev po merilih iz tretjega odstavka tega člena tudi v primeru, ko je bila upravičencem zagotovljena nadomestna oblika bivanja in oskrbe izven mreže javne službe.

101. člen

Metodologijo za oblikovanje cen storitev iz 1., 2., 3., 4. in 6. točke 11. člena tega zakona predpiše minister, pristojen za socialno varstvo, metodologijo za oblikovanje cen storitev iz 5., 7. in 8. točke pa minister, pristojen za institucionalno varstvo, pomoč družini na domu, vodenje in varstvo ter zaposlitve pod posebnimi pogoji.

V skladu z metodologijo iz prejšnjega odstavka določi ceno storitve organ upravljanja pravne osebe oziroma sama fizična oseba.

K cenam storitve daje soglasje ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, razen k cenam storitve pomoči družini na domu, h katerim daje soglasje pristojni občinski organ.

102. člen

Nadzor nad izvajanjem tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, nadzor nad izvajanjem drugih zakonov ali na njihovi podlagi izdanih predpisov, ki določajo javna pooblastila ali druge naloge posameznim izvajalcem dejavnosti socialnega varstva ter nadzor nad izvajanjem nalog, ki jih ta zakon nalaga občinam, organizira in izvaja socialna inšpekcija v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za delo.

Izvajalci dejavnosti socialnega varstva iz prejšnjega odstavka so:

- javni socialnovarstveni zavodi,
- koncesionarji po tem zakonu,
- pravne in fizične osebe, ki izvajajo socialnovarstvene storitve in so vpisane v register zasebnikov in pravnih oseb iz 67. člena tega zakona,
- izvajalci ukrepov na področju socialnega varstva iz 79.č člena tega zakona,
- izvajalci socialnovarstvenih programov.

Socialna inšpekcija izvaja tudi nadzor nad izvajanjem tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, s strani fizičnih in pravnih oseb, za katere obstaja sum, da izvajajo dejavnost socialnega varstva brez vpisa v register zasebnikov in pravnih oseb iz 67. člena tega zakona.

Inšpekcijski nadzor izvajajo socialni inšpektorji, ki so delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Za izvajanje inšpekcijskega nadzora po tem zakonu se uporabljajo določbe zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor in zakona, ki ureja inšpekcijo dela, v kolikor posamezna vprašanja s tem zakonom niso urejena drugače.

105.a člen

Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti v nadzoru odredi socialni inšpektor izvajalcu dejavnosti socialnega varstva ali posameznemu zaposlenemu pri izvajalcu dejavnosti socialnega varstva ukrepe, potrebne za odpravo nepravilnosti oziroma za zmanjšanje možnosti za njihovo ponovitev, zlasti:

- izdajo posamičnih upravnih aktov, ki jih določajo veljavni predpisi,
- pisno opredelitev strokovnih podlag za odločanje o posameznih ukrepih,
- pisno opredelitev strokovnih podlag za izbor ustrezne metode strokovnega dela,
- sprejetje programa aktivnosti za dvig kakovosti izvajanja storitev,
- interno ali verificirano dodatno usposabljanje zaposlenih ali ponovno opravljanje posameznih delov strokovnega izpita,
- obvezno vključitev v supervizijo,
- prepoved opravljanja dejavnosti izvajalcu dejavnosti socialnega varstva do odprave nepravilnosti,
- prepoved izvajanja posameznih strokovnih nalog posameznemu zaposlenemu pri izvajalcu dejavnosti socialnega varstva do odprave nepravilnosti.

Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti v nadzoru lahko socialni inšpektor pristojnemu organu predlaga:

- začetek postopka za razrešitev direktorja, pomočnika direktorja oziroma strokovnega vodje,
- začetek postopka za odvzem dovoljenja za delo ali za prekinitve koncesijske pogodbe
- prenehanje pogodbe o sofinanciranju izvajalca ukrepov na področju socialnega varstva.

V. PREDLOG ZAKONA SPREMINJA DOLOČBE VELJAVNEGA ZAKONA

Zakon o dolgotrajni oskrbi (Uradni list RS, št. 196/21, 163/22 in 18/23 – ZDU-10)

129. člen (dosedanji izvajalci)

(1) Javni zavodi in koncesionarji, ki na dan 31. december 2022 izvajajo institucionalno varstvo odraslih oseb: domovi za starejše iz 50. člena Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19 in 189/20 – ZFRO; v nadaljnjem besedilu: ZSV) v celodnevnem in dnevnem varstvu, posebni socialnovarstveni zavodi za odrasle iz 51. člena ZSV, varstveno delovni centri iz 52. člena ZSV v celodnevnem varstvu in socialno varstveni zavodi za usposabljanje iz 54. člena ZSV v delu institucionalne oskrbe odraslih, z dnem začetka uporabe tega zakona, ki je določen v drugem odstavku 158. člena tega zakona, na področju institucionalne oskrbe najmanj v deležu 80 odstotkov posteljnih zmogljivosti postanejo izvajalci DO v eni od oblik iz drugega odstavka 58. člena tega zakona. V preostalem deležu posteljnih zmogljivosti izvajalci DO lahko izvajajo socialnovarstvene storitve po zakonu, ki ureja socialno varstvo.

(2) Izvajalcem iz prejšnjega odstavka pristojno ministrstvo po uradni dolžnosti izda dovoljenje za opravljanje DO iz 60. člena tega zakona v roku treh mesecev od začetka uporabe tega zakona, ki je določen v drugem odstavku 158. člena tega zakona. Na podlagi izdanega dovoljenja se izvajalec DO v roku treh mesecev od izdaje dovoljenja za opravljanje DO vpiše v register izvajalcev DO.

(3) Javni zavodi ali koncesionarji, ki na dan uveljavitve tega zakona izvajajo socialnovarstveno storitev pomoč družini na domu, z dnem začetka uporabe tega zakona, ki je določen v četrtem odstavku 158. člena tega zakona, na področju oskrbe na domu lahko postanejo izvajalci DO na domu, če pridobijo dovoljenje za opravljanje DO iz 60. člena tega zakona.

(4) Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za socialno varstvo, najpozneje v treh mesecih od uveljavitve tega zakona določi izvajalce, ki se preoblikujejo v izvajalce DO v instituciji v skladu s tretjo alinejo drugega odstavka 58. člena tega zakona.

(5) Izvajalci DO iz prvega odstavka tega člena z dnem uporabe tega zakona, ki je določen v drugem odstavku 158 člena tega zakona, zaposlijo koordinatorja DO, ostale kadrovske zmogljivosti iz 59. člena tega zakona pa dopolnijo v roku šestih mesecev od uporabe tega zakona, ki je določen v drugem odstavku 158. člena tega zakona.

(6) Vlada in samoupravne lokalne skupnosti uskladijo ustanovitvene akte javnih zavodov za DO iz svoje pristojnosti s tem zakonom v 18 mesecih od uveljavitve tega zakona.

149. člen (sprememba Zakona o socialnem varstvu)

(1) V ZSV se v 18.i členu prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Družinski pomočnik ima pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek v višini 1,2 kratnika minimalne plače oziroma sorazmernega dela plačila za izgubljeni dohodek v primeru dela s krajšim delovnim časom od polnega. Delno plačilo za izgubljeni dohodek se usklajuje z rastjo minimalne plače.«.

(2) V 52. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Poleg storitev iz prejšnjega odstavka lahko varstveno delovni center opravlja tudi pomoč na domu družinam duševno in telesno prizadetih oseb.«.

157. člen (prenehanje veljavnosti in uporabe)

(1) S 1. januarjem 2023 prenehajo veljati 50., 51. člen in drugi odstavek 52. člena ZSV.

(2) Z 31. julijem 2024 prenehajo veljati:

- 99. člen ZPIZ-2;
- 6. člen Zakona o socialnem vključevanju invalidov (Uradni list RS, št. 30/18);
- 32. člen Zakona o socialno varstvenih prejemkih (Uradni list RS, št. 61/10, 40/11, 14/13, 99/13, 90/15, 88/16, 31/18 in 73/18).

(3) Z dnem začetka uporabe tega zakona, določenim v tretjem odstavku 158. člena tega zakona, se preneha uporabljati:

- poglavje »II.A IZBIRA DRUŽINSKEGA POMOČNIKA« ZSV in
- Pravilnik o pogojih in postopku za uveljavljanje pravice do izbire družinskega pomočnika (Uradni list RS, št. 19/07).

(4) Za izvajalce DO, ki izvajajo socialnovarstvene storitve na podlagi prvega odstavka 129. člena tega zakona, se smiselno uporabljajo določbe iz 68.a in 68.b člena ZSV.

VI. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

V skladu s 142. členom Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije Vlada RS predlaga, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona, glede na sprejete zaveze v Programu evropske kohezijske politike za obdobje 2021-2027 (skladno s pravom EU) ter za manj zahtevne uskladitve zakona s 38.c členom Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21, 153/22 in 18/23). Poleg tega gre še za druge manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona, ki pa so zaradi lažjega opravljanja nalog in strokovnega dela na področju socialnega varstva, nujno potrebne.

VII. PRILOGE

- Pravilnik o minimalnih tehničnih zahtevah za izvajalca socialnovarstvene storitve
- Pravilnik o standardih in normativih socialno varstvenih storitev prve socialne pomoči, osebne pomoči, podpore žrtvam kaznivih dejanj in pomoči družini za dom
- Pravilnik o dodeljevanju štipendij za področje socialnega varstva
- Pravilnik o nadzoru ravnanj izvajalcev ukrepov na področju socialnega varstva
- Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev pomoči družini na domu, institucionalnega varstva in vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji
- Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev (MDDSZ, MSP)